

Jaarverslag en -rekening 2018



Stichting Op Kop, openbaar primair onderwijs Steenwijkerland & Zwartewaterland

Inhoudsopgave:

1.	Voorwoord directeur-bestuurder	3
2.	Voorwoord toezichthouder	4
3.	Algemeen	6
4.	Onderwijs	13
5.	Personeel	17
6.	Huisvesting	23
7.	Financiën	24

Bijlagen:

1. Algemene gegevens, scholen en stafbureau
2. Samenstelling RvT, directeur-bestuurder, dagelijks bestuur GMR
3. Doelen strategisch beleidsplan 2015/2019
4. Verslag externe vertrouwenspersoon
5. Eindresultaten
6. Definities kengetallen
7. Jaarrekening

01. Voorwoord directeur-bestuurder

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van Stichting Op Kop. In het jaarverslag zijn zowel de inhoudelijke koers als de financiële consequenties hiervan voor het kalenderjaar 2018 beschreven.

Op Kop, Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs in de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland is sinds 1 september 2008 actief. Momenteel zijn er achttien onderwijslocaties.

In 2018 heeft Stichting Op Kop met alle medewerkers en leerlingen het 10-jarig bestaan gevierd. Een geweldige happening, waarbij met trots is gekeken naar hetgeen in de afgelopen jaren is gerealiseerd.

De inspectie heeft in 2018 Stichting Op Kop onder de loep genomen. Een bestuursonderzoek met gesprekken met diverse geledingen (o.a. bestuur, Raad van Toezicht, directeuren en GMR) gekoppeld aan een verificatieonderzoek bij een vijftal scholen en een herstelonderzoek bij de Burgemeester de Ruiterschool. Dit heeft geleid tot een uitvoerige rapportage, waarbij alle scholen vallen onder het basisarrangement: "Het bestuur van Stichting Op Kop zorgt ervoor dat de leerlingen voldoende leren. Het weet waar de scholen mee bezig zijn en hoe de scholen werken aan het verbeteren van de resultaten en de veiligheid van de leerlingen. Het personeel werkt op een positieve manier samen aan het verbeteren van het onderwijs. Op drie scholen hebben wij de betrokkenheid van het team bij het verbeteren van het onderwijs als goed beoordeeld. Op alle scholen leggen de leraren duidelijk uit. Op één school is dat zelfs goed.

Het bestuur is financieel gezond. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs".

Toekomstgericht.

Het jaar 2018 heeft vooral in het teken gestaan van de uitvoering van een toekomstgericht onderzoek naar de governancelijn, de bedrijfsvoering, de stafondersteuning en communicatie binnen de organisatie. Dit in relatie tot de omvang van de stichting, de grootte van de scholen en de inrichting en omvang van de ondersteuningsstructuur (o.a. stafbureau). Het versterken en borgen van de onderwijskwaliteit staat daarbij centraal.

In de ontwikkeling naar integrale kindcentra zijn in 2018 belangrijke stappen gezet. In samenwerking met onze stichting heeft Tinten Welzijnsgroep bij een groot aantal scholen peuteropvang gerealiseerd. In de organisatie daarvan is een intensieve samenwerking ontstaan met Stichting Kinderopvang Op Kop. Dit heeft per 1-1-2019 geleid tot een overdracht van Stichting Kinderopvang Op Kop aan de Tinten Welzijnsgroep. Een duurzame vorm van samenwerking gericht op het realiseren van integrale kindcentra is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

In financieel opzicht kunnen we al langere tijd constateren dat er sprake is van een financieel gezonde organisatie. Ook in 2018 bevestigen exploitatie, resultaat en balans deze constatering. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

Het jaar 2018 wordt verder gekenmerkt door een veelheid aan gebeurtenissen en ontwikkelingen. In de afzonderlijke hoofdstukken komen we daarop terug. Ik wil graag alle medewerkers, de diverse geledingen binnen Stichting Op Kop en onze (externe) partners bedanken voor hun betrokkenheid, inzet, expertise en bijdragen. Met elkaar geven we invulling aan de ambities van Stichting Op Kop met als doel het organiseren en verzorgen van kwalitatief goed onderwijs door bevlogen medewerkers.

Alberto Boon (Directeur-bestuurder)

02. Voorwoord Raad van Toezicht

Via dit jaarverslag verantwoordt de Raad van Toezicht zich over de uitvoering van het toezicht in 2018. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de directeur-bestuurder onze stichting op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt in de verbonden samenwerkingsverbanden. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn expliciet beschreven in de statuten van de Stichting. De wijze waarop de Raad van Toezicht zijn taak uitvoert is beschreven in de regeling Good Governance.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Stichting Op Kop bestaat uit vijf leden. Van twee leden, Ton Markink en Lidewij Gerner, liep de eerste termijn in januari 2019 af. Lidewij Gerner heeft zich herkiesbaar gesteld en is benoemd voor een tweede termijn. Ton Markink heeft zich niet herkiesbaar gesteld. In het najaar van 2018 hebben we een nieuw lid voor de Raad van Toezicht geworven. Een afvaardiging van de GMR en de directeuren heeft zitting gehad in de benoemingsadviescommissie. In februari 2019 is Wies Queens toegetreden tot de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft een algemene profielschets voor de leden vastgesteld. Voor de voorzitter gelden aanvullende eisen. Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht wordt o.a. getoetst aan een mix van competenties, man-vrouw verhouding en betrokkenheid bij het werkgebied van de stichting. De GMR heeft een positief advies gegeven over de profielschets. De leden hebben zitting voor een termijn van vier jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming voor opnieuw vier jaar. Zij treden af volgens een door de Raad vastgesteld rooster. De Raad van Toezicht is zodanig samengesteld, dat de leden ten opzichte van elkaar, de directeur-bestuurder en andere mogelijke belanghebbenden en deelbelangen, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Werkzaamheden Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht is in 2018 zes keer bijeengekomen. Daarnaast heeft zij drie keer overleg gehad met (een afvaardiging van) de GMR.

De Raad van Toezicht werkt met een jaarschema van vaste agendapunten met ruimte voor aandachtspunten vanuit het beleid of de actualiteit. Jaarlijkse vaste onderwerpen zijn:

- Jaarverslag;
- Begroting, jaarplan en meerjarenbegroting;
- Kwartaalrapportages;
- Schoolopbrengsten;
- Huisvesting;
- Werkgeverschap en functioneren bestuur;
- Zelfevaluatie Raad van Toezicht.

Daarnaast hebben we in 2018 aandacht gehad voor de samenwerking met Stichting Accrete, de overdracht van SBO Burgemeester Voetelinkschool naar Stichting Samenlevingsscholen, huisvesting Giethoorn, de overdracht van Stichting Op Kop Kinderopvang naar Stichting Tinten Welzijnsgroep, inspectie op bestuursniveau, GMR, strategisch plan en over hoe Stichting Op Kop qua organisatie en structuur toekomstbestendig ingericht kan worden.

De Raad van Toezicht laat zich schriftelijke en mondeling informeren door de directeur-bestuurder. Daarnaast worden periodiek deskundigen (onderwijskundig, ICT, huisvesting, financieel) en – potentiële - samenwerkingspartners uitgenodigd bij de vergaderingen van de Raad van Toezicht. De besluiten van de Raad van Toezicht zijn openbaar. De besluiten worden expliciet opgenomen in de notulen.

Er zijn binnen de Raad van Toezicht twee commissies, te weten de auditcommissie en de remuneratiecommissie. Beide commissies bestaan uit twee leden en hebben in 2018 naar behoren gefunctioneerd. De auditcommissie (Alex Dul en Merlijn Norder) brengt aan de Raad advies uit over de jaarrekening, begroting en kwartaalrapportages. De auditcommissie heeft zich in een overleg eveneens laten informeren door de accountant. De remuneratiecommissie (Ton Markink en Lidewij Gerner) heeft het functioneringsgesprek met de bestuurder gehouden. Vanaf 2019 zal een derde commissie, nl. de onderwijscommissie, ingesteld worden binnen de Raad.

Werkgeverschap.

De remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht heeft in januari 2019 haar jaarlijkse gesprek gevoerd met de directeur-bestuurder. We hebben in dit gesprek de contouren van het waarderingskader voor de directeur- bestuurder vastgesteld. Daarnaast heeft de directeur-bestuurder regelmatig overleg met de voorzitter van de Raad van Toezicht. Hierin worden zowel de ontwikkelingen binnen en buiten de stichting besproken als ook aandacht gegeven aan het welzijn en ontwikkeling van de directeur-bestuurder. De regeling hoe te handelen bij ontstentenis van het bestuur is aangepast en voldoet aan de code Good Governance. We hebben ons hierbij laten adviseren.

Good Governance.

De Raad van Toezicht werkt volgens de code Good Governance in het Primair Onderwijs. In 2018 hebben we bewust afgeweken van deze code door een drietal leden van de Raad van Toezicht van Stichting Op Kop te laten plaatsnemen in de Raad van Toezicht van Stichting Samenlevingsscholen. De Stichting Samenlevingsscholen is ontstaan uit de samenvoeging van OBS 't Vonder (Stichting Op Kop) en CBS De Wennepe (Stichting Accrete) per augustus 2017. In augustus 2018 is SBO Burgemeester Voetelinkschool van Stichting Op Kop overgedragen aan Stichting Samenlevingsscholen. De Raad van Toezicht van Stichting Samenlevingsscholen bestaat statutair uit leden van de Raad van Toezicht van Stichting Op Kop en Stichting Accrete. Omdat Stichting Op Kop geen overheersende zeggenschap heeft in de Stichting Samenlevingsscholen hoeft er geen consolidatie plaats te vinden.

De Raad van Toezicht heeft in januari 2019 haar functioneren over 2018 geëvalueerd. Tijdens de evaluatie hebben we de basis gelegd voor het toezichtskader van de Raad van Toezicht en de doelen die we ons voor 2019 stellen. In 2019 zullen we meer contact maken met de directeuren en de scholen.

We kijken terug op een bewogen jaar waarin BMC ons geholpen heeft de contouren te schetsen voor een toekomstbestendige Stichting Op Kop. Deze contouren zullen in 2019 verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden. Vol vertrouwen kijken we naar de stappen die genomen worden zodat we ook in de toekomst kunnen zorgdragen voor kwalitatief goed openbaar onderwijs in de Kop van Overijssel en Zwartewaterland.

Lidewij Gerner,

Voorzitter Raad van Toezicht

03. Algemeen

Stichting Op Kop is het schoolbestuur van de 18 openbare basisscholen in Noordwest Overijssel, i.c. de gemeentes Steenwijkerland en Zwartewaterland. Stichting Op Kop wordt gekenmerkt door een groot aantal kleine scholen: 14 van de 18 scholen tellen minder dan 145 leerlingen (de grens die OCW hanteert voor de kleine scholen toeslag). De drie kleinste scholen tellen minder dan 30 leerlingen en de grootste school telt 260 leerlingen.

Op 1 augustus 2018 is Onderwijs Expertise Centrum 't Ravelijn gevormd uit een samenvoeging van Burg. Voetelinkschool (speciaal basisonderwijs) een vestiging van de Ambelt (speciaal onderwijs) in Steenwijk.

3.1 Missie en visie

Het onderwijs is volop in beweging. De afgelopen jaren was opbrengstgericht werken een dominant thema dat van scholen heel veel energie vroeg. Die aandacht voor basisvaardigheden zal er vanzelfsprekend ook de komende jaren zijn. Met gedegen reken- en taalonderwijs leggen de scholen immers een belangrijke basis voor de ontwikkeling van kinderen. Maar scholen durven nu weer over de grens van opbrengstgericht werken te kijken.

Kennis is overal te vinden. Kinderen leren niet alleen op school, want de informatie komt van alle kanten via allerlei kanalen. Het vraagt van onderwijsgeven een kritische- en onderzoekende houding. Werkt het wat we doen? Hoe kan het beter? Persoonlijk eigenaarschap is een belangrijke voorwaarde voor vernieuwing.

Wat vraagt de 21e eeuw

De wereld is dus aan het veranderen. We weten dat economische groei eindig is. Ratio maakt steeds vaker plaats voor gevoel en consensus, we mogen ook ons hart weer laten spreken. De opbrengsten van het onderwijs gaan immers verder dan tabellen en grafieken.

Beroepen die er vandaag nog zijn, zijn er wellicht over 10 jaar niet meer. Kinderen die nu in het basisonderwijs zitten gaan later iets doen waar we nu nog geen weet van hebben. Scholen bezinnen zich op de "21st century skills". Belangrijke competenties daarbij zijn samenwerken, creativiteit, communiceren, probleemoplossend vermogen. Ook een betrokken, ondernemende en nieuwsgierige houding komen goed van pas in de 21ste eeuw.

Kinderen moeten keuzes durven maken en het lef hebben om out-of-the-box te denken. Een kritische en onderzoekende houding is heel belangrijk. Pas dan creëren we positieve dwarsliggers, kritische meedenkers en ondernemende geesten. Reflecterend vermogen is een stevige basis voor zelfvertrouwen. De 21e eeuw vraagt om assertieve mensen die ideeën hebben en daar voor staan. Mensen dus die de regie durven te nemen en van dingen dromen die er nog niet zijn.

Het wordt dus anders

En dat vraagt moed van leerkrachten om nieuwe wegen te verkennen. Het begint allemaal bij echte aandacht voor de leerlingen. Alleen als je heel goed luistert, ontdek je wat een leerling echt graag wil. Je moet zuinig zijn op talent!

De komende jaren vindt een verschuiving plaats:

- van klas naar individu;
- van meten naar meten met gevoel;
- van aannemen naar onderzoeken;
- van opgelegd naar eigen verantwoordelijkheid;
- van het kind aansturen naar het kind aansporen.

Wie zijn onze klanten?

Onze klanten zijn ouders die heel bewust nadenken over de schoolkeuze voor hun kind. Zij realiseren zich hoe belangrijk onderwijs is voor later.

Wat vragen onze ouders?

Op de eerste plaats is dat natuurlijk kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Alleen het beste voor hun eigen kind is goed genoeg. Maar tegelijkertijd realiseren zij zich dat het op een school ook om andere zaken gaat. Daarom vragen ze ook om een school waar hun kind het naar zijn zin heeft en gelukkig is. Verder willen onze ouders graag betrokken worden bij de ontwikkeling van hun kind. Ze willen op de hoogte gehouden worden van dingen die goed en minder goed gaan. Zij vragen naar een proactieve houding van de leerkracht. Educatief Partnerschap zien zij als wederzijdse ondersteuning in de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.

Ten slotte willen ze zich welkom voelen op school en zien dat hun opvattingen gerespecteerd worden. Ze stellen prijs op een goede informatie-uitwisseling met school en leerkrachten.

Waarin schuilt onze unieke kracht?

De scholen van Stichting Op Kop zijn trots op een aantal unieke eigenschappen en voorzieningen. Zo hebben de Rolpaal en Beatrixschool een paar jaar geleden gekozen voor een nieuw concept waarbij veel gebruik wordt gemaakt van ICT. De Beatrixschool is nu een "school voor nieuwsgierige kinderen". De Vogelaar, School B en Voorpoort onderscheiden zich als Dalton-school, en de Driesprong is een Jenaplan-school. De Toermalijn profileert zich op culturele vorming en wetenschap en techniek. De Gen. vd. Boschschool heeft een technieklokaal en profileert zich ook met W&T.

Wanneer zijn we tevreden

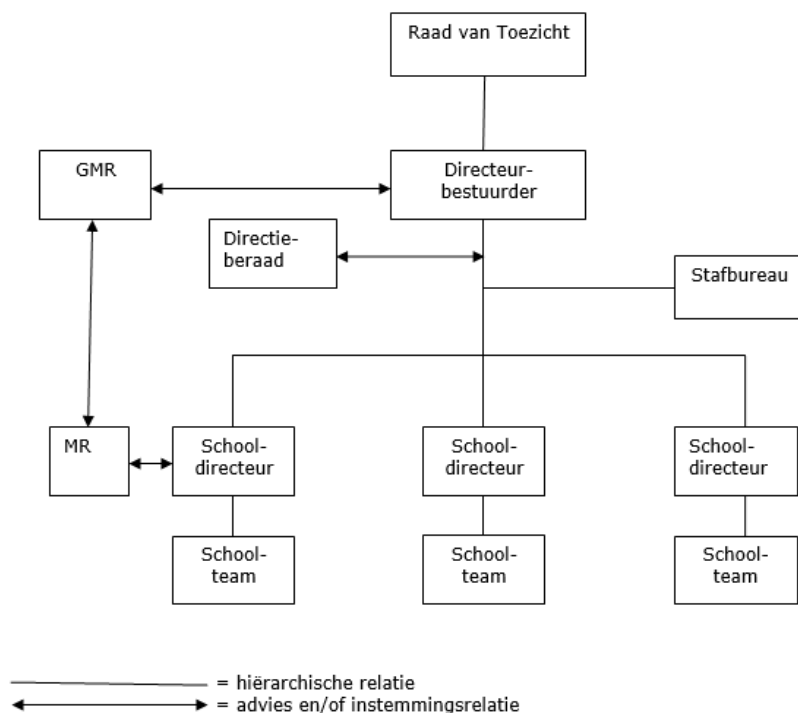
We zijn tevreden als onze kinderen elkaar respecteren, omdat iedereen zichzelf mag zijn. Ze hebben genoeg bagage en voldoende zelfvertrouwen om een gelukkig wereldburger te worden. Ze hebben een flinke dosis aanpassingsvermogen.

Onze belofte

Samen klaar voor de nieuwe wereld.

Dat geldt voor kinderen, maar net zo goed voor leerkrachten en directeuren.

3.1. De organisatiestructuur.



Stichting Op Kop kent sinds begin 2013 een Raad van Toezicht-model. Het directieberaad (GKO, Groot Kop Overleg) heeft een belangrijke rol en taak binnen de organisatie. Het GKO zorgt samen met medewerkers van het stafbureau voor beleidsvoorbereiding en adviseert de directeur-bestuurder hierover. Voorgenomen beleid wordt, afhankelijk van het onderwerp, voorgelegd aan de GMR die daarbij een instemmings- of adviesrecht heeft. De Raad van Toezicht heeft primair een controlerende en adviserende functie in de richting van de directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht geeft goedkeuring aan de begroting, het jaarverslag en het strategisch beleidsplan.

3.2. Strategisch Beleidsplan.

Het strategisch beleidsplan van Stichting Op Kop bestrijkt de jaren 2015 t/m 2019 en de doelen uit dit plan zijn te vinden in bijlage 3 van dit jaarverslag. De activiteiten van Stichting Op Kop en de scholen zijn veelal terug te leiden op de doelen van het strategisch beleidsplan. Hieronder en in volgende hoofdstukken komen de activiteiten in 2018 aan de orde. Een nieuw strategisch beleidsplan is in voorbereiding.

3.3. Openbare school is de samenleving in het klein.

Als schoolorganisatie bestaan en opereren we in het centrum van de samenleving. “Iedereen is welkom” is gekoppeld aan “onze openbare genen”. In de wijken, maar ook zeker in de kleinere dorpen, hebben onze scholen een belangrijke rol in het maatschappelijk leven. We zoeken steeds naar waardevolle contacten met de mensen in de (school)omgeving. Mensen die beïnvloed worden door de activiteiten die we als schoolorganisatie uitvoeren en die daarmee interne of externe belanghebbenden zijn.

Voor deze belanghebbenden is het van belang dat zij geïnformeerd worden over de huidige activiteiten en onze toekomstplannen, zodat zij kunnen inschatten wat voor invloed deze activiteiten mogelijk op hen en op de organisatie zelf kunnen hebben. Hieronder worden de twee groepen

belanghebbenden, interne en externe, verder belicht, waarbij ook nader wordt ingegaan op hoe met deze groepen wordt gecommuniceerd en hoe de verantwoording naar de belanghebbenden vanuit de organisatie plaatsvindt.

3.4. Interne belanghebbenden.

Onder interne belanghebbenden verstaan we de personen binnen onze organisatie, die beïnvloed worden door datgene wat we doen. Binnen Stichting Op Kop onderscheiden we de volgende belanghebbenden:

- Leerlingen: interne horizontale verantwoording;
- Ouders: interne horizontale verantwoording;
- Personeel: interne horizontale verantwoording;
- Personeelsgeleding: (G)MR interne horizontale verantwoording;
- Oudergeleding: (G)MR interne horizontale verantwoording;
- Raad van Toezicht: interne verticale verantwoording.

Met de interne belanghebbenden communiceert Stichting Op Kop hoofdzakelijk door middel van bijeenkomsten (o.a. werkoverleg, vergaderingen), memo's, weekmails, (school)jaarplannen, de schoolgids, nieuwsbrieven en de website.

De verantwoording tegenover instanties als de MR (medezeggenschapsraad), GMR (gemeenschappelijke medezeggenschapsraad) en de Raad van Toezicht vindt hoofdzakelijk plaats via vergaderingen en het toesturen van informatie en documenten. Daarnaast nodigen wij deze geledingen uit om gevraagd en ongevraagd advies te geven, zodat wij hen ook positioneren als waardevolle instanties die bijdragen aan een sterke positie van de stichting en haar scholen alsmede aan een kwalitatieve besluitvorming daarbinnen.

3.5. Externe belanghebbenden.

Externe belanghebbenden zijn de personen en partijen buiten de organisatie, die direct of indirect worden beïnvloed door onze activiteiten of die belang hebben bij de prestaties die we leveren. De belangrijkste externe belanghebbenden zijn:

- Samenwerkingspartners: externe horizontale verantwoording;
- Ministerie OCW, DUO, Onderwijsinspectie, gemeentes: externe verticale verantwoording.

Zowel op bestuurs- als schoolniveau wordt samengewerkt met veel externe partijen. Voorbeelden daarvan zijn samenwerkingsverbanden passend onderwijs, opleidingsscholen zoals de Katholieke Pabo Zwolle en ROC's, bibliotheken, sport – en culturele instellingen, kinder- en peuteropvang en scholen voor voortgezet onderwijs.

3.6. Organisatieontwikkeling.

Eind 2017 is binnen stichting Op Kop een onderzoek gestart naar kort gezegd de vraag "hoe staan we er voor, doen we de goede dingen en doen we die goed?" Bij het beantwoorden van deze vraag is organisatieadviesbureau BMC ingeschakeld. BMC heeft voor haar onderzoek organisatiebreed medewerkers geïnterviewd en documenten bekeken. De bevindingen zijn opgenomen in een onderzoeksrapport dat vlak voor de zomervakantie in 2018 werd opgesteld. In dit rapport is een groot aantal aanbevelingen opgenomen over o.a. het scholenpalet, de organisatie- en managementstructuur, professionalisering, inrichting van het stafbureau, governance en cultuur. Vervolgens is Stichting Op Kop projectmatig aan de slag gegaan met dit rapport, onder de noemer Koers Op Kop.

In samenspraak met het directeurenoverleg is in het najaar van 2018 een concreet voorstel ontwikkeld voor een nieuwe structuur. In een beslisdocument is in december 2018 een belangrijk voorgenomen besluit geformuleerd dat zich richt op het realiseren van een clustermodel. De PGMR heeft instemmingsrecht.

Het besluitvormings- en medezeggenschapstraject is volop gaande in het voorjaar van 2019. De directiestructuur, het gaan vormen van scholenclusters en het meer gebruik gaan maken van binnen scholen aanwezige expertise/specialismen is daarbij een belangrijk item.

De herinrichting van het stafbureau is in het kader van Koers Op Kop in 2018 ook een belangrijk onderwerp geweest. De taak- en verantwoordelijkheidsverdeling binnen het stafbureau is tegen het licht gehouden. Er zijn nieuwe, samenhangende functiebeschrijvingen opgesteld en taken zijn eind 2018 herverdeeld op basis van deze beschrijvingen.

3.7. *Politiek Maatschappelijke Ontwikkelingen.*

Op een aantal terreinen spelen belangrijke zaken met een politiek maatschappelijke betekenis:

- Het met partners nader invullen van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid mede ter voorkoming van onderwijsachterstanden. Vroegsignalering van knelpunten vraagt daarbij permanente aandacht.
- Het versterken van de doorgaande lijn van 0 t/m 13 jaar en de samenwerking tussen opvang en onderwijs.
- Het dreigende leerkrachtentekort.
- Instandhoudingsproblematiek van (zeer) kleine scholen.

3.8. *PR-beleid.*

Uitstraling en imago van de scholen zijn voor een groot deel bepalend voor de keuze voor een school van jonge ouders. Tegelijkertijd is het belangrijk om als school en stichting zichtbaar te zijn in de regio. Om die reden is in 2018 een start gemaakt met de herijking van het PR-beleid, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kennis en ervaring van een externe deskundige. Naar kwaliteit en frequentie is het aantal publicaties toegenomen. Het beleid wordt in 2019 e.v. verder vormgegeven en ingebed binnen de stichting en scholen.

De websites van scholen en stichting zijn vernieuwd. We zijn met social schools in zee gegaan. Toegankelijkheid, klantvriendelijkheid (info-gehalte en leesbaarheid) en herkenbaarheid waren items bij de keuze. We richten ons nu op het verder vullen van de websites.

3.9. *Juridische procedures.*

Het aantal juridische procedures binnen Op Kop was, net zoals in eerdere jaren, beperkt. Een door een oud-medewerker aangespannen beroepszaak bij de bestuursrechter over een rechtspositioneel/financiële zaak is eind 2018 afgerond. Het beroep werd ongegrond verklaard, waarbij de stichting wel werd veroordeeld tot het vergoeden van de proceskosten van de tegenpartij. Aan het einde van het kalenderjaar 2018 lopen er geen juridische zaken.

In bijlage 4 is het jaarverslag van onze externe vertrouwenspersoon (vanuit de klachtenregeling) opgenomen. In dit verslag is te lezen dat er in 2018 één keer door een oudercontact is opgenomen met de vertrouwenspersoon over veiligheid binnen de school en dat er geen klachten zijn ingediend bij de Landelijke Klachten Commissie.

Stichting Op Kop heeft, na de pensionering en het vertrek van de heer M. van der Hoek, per januari 2018 een nieuwe vertrouwenspersoon, mevr. Y. Kamsma. Zij is verbonden aan de IJsselgroep.

3.10. AVG.

In mei 2018 werd de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. In deze verordening is vastgelegd hoe organisaties worden geacht om te gaan met persoonlijke en privacygevoelige gegevens. Binnen het onderwijs gaat het dan vooral om leerlinggegevens en gegevens van medewerkers. Het integreren van de AVG en AVG-proof maken van Stichting Op Kop en de scholen is een flinke operatie, waarmee medio 2018 is gestart. Er is een privacyfunctionaris (i.c. de bovenschoolse ICT-er, Bert Schoemaker) en een externe functionaris gegevensbeheer aangesteld. Daarmee voldoen we aan eisen vanuit de Autoriteit Persoonsgegevens. Daarnaast is gestart met het vaststellen van een aantal verplichte documenten rond gegevensverwerking en privacy. Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en privacy vraagt om een bewuste houding van medewerkers en om die reden worden niet alleen de verplichte documenten vastgesteld, maar ook de werkvloer geïnformeerd over en betrokken bij dit complexe onderwerp.

3.11. Leerlingenontwikkeling.

De leerlingtelling per 1.10.2018 kwam uit op 1636 (begroting 2019). In de prognose van eind 2017 werd uitgegaan van 1619 leerlingen. Op bestuursniveau is er daarmee sprake van een positieve afwijking van 1 %. Op schoolniveau is nog steeds wel eens sprake van verschillen tussen prognose en telling; drie scholen (de Slinge, Gen v.d. Boschschool en de Driesprong) wijken meer dan 10% positief af (verschil tussen telling 2018 en prognose 2017). In de prognose 2017 werd uitgegaan van het opheffen van de Lepelaar per 1.8.2018, terwijl deze school op 1 oktober precies 23 leerlingen, de absolute ondergrens om te kunnen blijven bestaan, telde.

Uit de nieuwe prognose, vastgesteld in november, blijkt dat er op bestuursniveau t/m 2022 nog een krimp van 2 % (32 leerlingen) wordt verwacht. Uit de prognose blijkt dat enkele scholen in de gevarenszone zitten of komen, als het gaat om dreigende opheffing. De ergste krimp van het leerlingenaantal (vooral vanuit demografische ontwikkelingen) is echter achter de rug. Een zekere stabilisatie van het leerlingenaantal biedt ruimte en perspectief.

Door het ontbreken van een duurzame instroom staat de instandhouding van enkele scholen dus onder druk. De school in Genne sluit aan het einde van schooljaar 2018/2019. De leerlingenaantallen op de Lepelaar en de Woldschool zitten op of vlak boven de wettelijke opheffingsnorm van 23 leerlingen. Als het aantal leerlingen op deze scholen op een teldatum onder de 23 zakt, worden de scholen van rechtswege opgeheven aan het eind van dat schooljaar.

Het leerlingenaantal van de Emmaschool zit onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 42, waarbij ook de nabijheid van andere (openbare) scholen een rol speelt. Deze perspectieven vragen om bezinning, waarbij er oog is voor de verschillende situaties waarin de afzonderlijke scholen zich bevinden.

Het marktaandeel van het openbaar basisonderwijs in Steenwijkerland is in de periode 2014 t/m 2018 van 37,4 naar 34,6 % gegaan. In Zwartewaterland bleef het marktaandeel stabiel rond 17,7%. Het cijfer voor Steenwijkerland wordt vertekend door de overdracht van de openbare basisschool in Wanneperveen naar de stichting Samenlevingsscholen (bijzonder onderwijs).

3.12. WNT.

De Wet Normering Topinkomens geldt ook voor stichting Op Kop. In een verantwoording aan de accountant is aangegeven dat in 2018 binnen Stichting Op Kop geen functionarissen aangesteld of ingehuurd zijn, waarvoor geldt dat zij een inkomen of vergoeding hebben ontvangen dat boven de geldende normen ligt.

In het verlengde hiervan geldt ook dat er in 2018 geen ontslaguitkeringen, anders dan de reguliere WW-uitkeringen (wettelijke en bovenwettelijke WW) zijn toegekend aan oud medewerkers.

3.13. *Beleidsontwikkelingen voor de komende jaren met financiële implicaties.*

- Investeren in (duurzame) schoolgebouwen waarbij een substantiële bijdrage van schoolbesturen wordt verwacht. In het IHP wordt hierop vooruitgelopen. De bekostiging vanuit het Rijk schiet tekort;
- Herijking van het bekostigingsstelsel door het ministerie. De voorbereiding loopt al enige tijd. De eerste (tussen)rapportage is verschenen. De financiële impact is nog onduidelijk;
- Meerjareninvesteringsprogramma meubilair. De uitvoering is gestart in 2018 en beslaat 6 jaar. De daaruit voortvloeiende investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief;
- Meerjareninvesteringsprogramma ICT. De technologische ontwikkelingen gaan ongelooflijk snel. Op basis van de huidige inzichten is een financieel meerjarenperspectief opgesteld. Door de snelheid van de ontwikkelingen wordt het inzicht in de noodzakelijke investeringen beperkt. Ook op dit onderdeel schiet de bekostiging vanuit het Rijk tekort.
- Ook in onze regio is sprake van een dreigend lerarentekort. De impact is mogelijk zo groot dat onorthodoxe maatregelen noodzakelijk zijn. De financiële impact daarvan is nog niet te voorzien. Een notitie met opleidings- en/of bindingsvarianten is in voorbereiding. Daarbij wordt ook samengewerkt met opleidingsinstituten.

04. Onderwijs

Onze doelen vanuit het strategisch beleidsplan zijn opgenomen in bijlage 3 van dit jaarverslag. Hieronder schetsen wij een beeld van een aantal belangrijke ontwikkelingen.

4.1. *Bestuurstoezicht inspectie.*

In het voorwoord van de directeur-bestuurder spraken we al over het vierjaarlijks bestuursonderzoek van de Onderwijsinspectie. Dit onderzoek werd in het voorjaar van 2018 uitgevoerd.

Onze kwaliteitszorg is op orde en dat betekent dat Stichting Op Kop de onderwijskwaliteit van de scholen, voor wat betreft het onderwijsleerproces, de resultaten en veiligheid in beeld heeft. Alle scholen vallen onder het basisarrangement. We werken aan het gemeenschappelijk kwaliteitskader van de scholen en de wijze waarop dat in de kwaliteitszorg naar voren komt. Daardoor hoopt Stichting Op Kop het beeld en de kwaliteit verder aan te scherpen.

Met behulp van ParnaSys, het Cito-leerlingvolgsysteem en het gebruik van WMK (Werken met kwaliteitskaarten) monitoren en analyseren we de opbrengsten en resultaten van ons onderwijs. Deze vormen input voor acties op school en zo nodig op stichtingsniveau. In bijlage 5 van dit jaarverslag zijn de resultaten op de eindtoets 2018 per school te lezen.

4.2. *Strategische Beleidsplan en schoolplannen.*

Alle scholen beschikken over een schoolplan 2015-2019. Dat is ook de looptijd van het strategische beleidsplan. De uitvoering is in volle gang. Onder de paraplu van het strategisch beleidsplan werken we aan het onderwijs van de toekomst. In deze periode is er o.a. aandacht voor de 21st Century Skills. Stichting Op Kop bereidt de leerlingen goed voor op die toekomst en is blij met alle nieuwsgierige kinderen die een onderzoekende houding hebben. Onderwijskundige ontwikkelingen worden door Stichting Op Kop dus op de voet gevolgd. Opbrengstgericht werken is in alle scholen geïmplementeerd en daar zijn we trots op. Stichting Op Kop zorgt voor de uitdagende leeromgeving en voldoende digitale hulpmiddelen. We zullen echter nooit zonder de meester of juf in de klas kunnen. Onze personeelsleden zijn het “kapitaal” van de Stichting en we zijn blij met deze enthousiaste en bevlogen mensen die de kinderen elke dag weer begeleiden.

4.3. *Prestatiebox.*

De middelen die via de prestatiebox beschikbaar zijn, worden in belangrijke mate bovenschools ingezet:

- Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs (zie beneden Sophiaklassen).
- Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering. (o.a. inzet van onderwijskundig medewerker, expertisegroepen en kenniskringen, maar ook schoolspecifieke plannen ten behoeve van het wegnemen van knelpunten op groepsniveau).
- Professionele scholen: Scholing op stichtings-, school- en individueel niveau.
- Doorgaande ontwikkelijnen (zie ook onderdeel leerlijnen groep 1-2).

4.4. *Integrale Kindcentra.*

In 2018 springen de stichtingen Tinten en Peuterwerk hierbij in het oog. Mede naar aanleiding van het stoppen van de activiteiten van Stichting Peuterspeelzalen Steenwijkerland werd er bij diverse scholen een peuteropvanglocatie gerealiseerd (Burg. De Ruiterschool, de Rolpaal, Gen. van den Boschschool, Beatrixschool, School B, Giethoorn, de Driesprong, de Emmaschool). In andere kernen wordt samengewerkt met een lokale aanbieder.

Gaandeweg heeft Tinten Welzijnsgroep in 2018 de activiteiten van Stichting Kinderopvang Op Kop overgenomen met als primaire doel een solide basis onder de opvang in en rond de Op Kop-scholen te leggen. Op 31 december 2018 is Stichting Kinderopvang Op Kop overgedragen aan Tinten Welzijnsgroep. Vanuit de genoemde basis werken we verder aan inhoudelijke samenwerking om daarmee invulling te geven aan integrale kindcentra. Een doorgaande lijn voor kinderen, een veilig pedagogisch klimaat, de (didactische) afstemming van activiteiten en het educatief partnerschap met ouders zijn daarin belangrijke speerpunten.

4.5. *Onderwijsexpertisecentrum.*

De vorming van Onderwijs Expertise Centrum 't Ravelijn (OEC) was in 2018 een omvangrijke en complexe klus. In dit OEC werken sinds 1 augustus 2018 de Burgemeester Voetelinkschool (de school voor speciaal basisonderwijs binnen Stichting Op Kop) en de Steenwijkse vestiging van de Ambelt (speciaal onderwijs) samen. Dit heeft geleid tot integratie van onderwijs (Sbo en SO), leerlingen en medewerkers. Aan het begin van schooljaar zijn beide scholen bestuurlijk overgedragen en in een samengevoegde vorm ondergebracht in Stichting Samenlevingsscholen Steenwijkerland. Stichting Op Kop en Stichting Accrete vormen samen het bestuur van deze stichting.

4.6. *Hallo Wereld.*

Steeds meer scholen van Stichting Op Kop omarmen "Hallo Wereld". Jaarlijks komen er twee-drie scholen bij. Dit concept is binnen onze eigen stichting ontwikkeld in samenwerking met de mensen van het Dienstencentrum GVO en HVO. De identiteit van het openbaar onderwijs staat centraal: open staan voor en respect hebben voor alle levensbeschouwingen en kinderen voorbereiden op hun positie in een pluriforme samenleving. We werken daarbij samen met de leerkrachten voor humanistisch vormingsonderwijs (HVO), het godsdienst vormingsonderwijs (GVO) en het islamitisch godsdienstonderwijs (IGO). Het doel van deze samenwerking is samenhangend onderwijs te verzorgen voor de vakken HVO, GVO, IGO, burgerschap en sociaal emotionele vorming. In 2018 is er materiaal ontwikkeld om de ouders nog beter te informeren over deze aansprekende kwaliteit van de scholen van Stichting Op Kop.

4.7. *Leerlijnen Groep 1-2.*

Alle scholen van Stichting Op Kop zijn aan de slag geweest met een digitaal observatiesysteem in de groepen 1 en 2. Scholen maken hierin op basis van de schoolvisie/het onderwijsconcept hun eigen keuzes. Scholen zijn nu bijvoorbeeld aan de slag met het ontwikkelingsvolgmodel (OVM), Kijk! ...enz. Ook is gekeken naar de verbinding met ParnaSsys. Dit leerling- en administratiesysteem wordt door alle scholen gebruikt. Centrale doelstelling is het nog scherper in beeld krijgen van de leerlijnen van de groep 1-2 om zo voor deze jonge leerlingen een passend aanbod te realiseren.

4.8. *Sophiaklassen.*

Stichting Op Kop werkt al langere tijd met plusklassen. In een groeimodel hebben we het inmiddels over 7 groepen op verschillende scholen. De hoogbegaafdspecialisten van onze scholen zijn daarin belangrijke trekkers. De afgelopen periode hebben zij zich beraden op de toekomst, op de doorontwikkeling van het concept. Nog beter inspelen op de behoeften van meer en hoogbegaafden was het doel. Wat is hun specifieke onderwijsbehoefte? Hoe vullen we passend onderwijs is?

Er is ingezet op een accentverschuiving. Meer gericht op uitdagen, ontwikkelen, nog meer aansluiten op de talenten van leerlingen. Meer verbinding maken met vaardigheden die hen stimuleren en ondersteunen in hun ontwikkeling. Een groter appel op eigen regie. Dan gaat het o.a. over:

- Kritisch Denken.
- Creatief Denken.
- Analytisch denken.
- Samenwerken/ Samen leren.
- Motivatie, zelfinzicht, reflectievermogen.

Vaardigheden die voor elke leerling belangrijk zijn. Daarom spreken we niet langer over Plusklas maar over Sophiaklas. Sophia is het Griekse woord voor wijsheid. Dit werpt een buitengewoon licht op wat sophia (wijsheid) is. Wijsheid heeft te maken met uitzicht. Met sophia is men in een positie om verder te kijken. Sophia biedt overzicht over het geheel, zodat men de dingen in groter perspectief kan zien.

Kennis biedt inzicht, maar wijsheid geeft uitzicht en dat is van groot belang voor de toekomst van de volwassenen van de toekomst.

4.9. Wetenschap en Technologie.

Vanuit de aandacht voor wetenschap en technologie (gekoppeld aan de invulling van studiemiddagen) heeft Stichting Op Kop in 2018 “bedrijfsbezoeken” centraal gesteld. Daarbij in gedachte houdend dat onderwijs jongvolwassenen opleidt voor de baan van de toekomst. Iedere school zocht contact met een bedrijf uit de directe omgeving om daarmee ook de maatschappelijke relatie tussen onderwijs en bedrijfsleven zichtbaar te maken. Bij de voorbereiding en uitwerking van de bedrijfsbezoeken stonden de volgende vragen centraal:

- Hoe verbinden we de bedrijfsbezoeken met goede lessen voor onze leerlingen?
- Hoe kunnen we de bezoeken een vervolg geven en met welk doel?
- Welke passende opdrachten (voor leerlingen en leerkrachten) kunnen we formuleren om het bedrijfsbezoek tot een succes te maken?
- Op welke wijze betrekken we ouders als educatief partner bij dit proces?

Scholen maakten presentaties van hun bezoek en werden beloond met een investeringsbedrag voor middelen t.b.v. wetenschap en technologie.

4.10. Early Bird.

Het verzorgen van Engels is een belangrijke speerpunt in het onderwijsaanbod van onze scholen. Door de toenemende internationalisering en daaraan gekoppeld een economisch belang, de groeiende mobiliteit en het communicatiebelang (sneller, breder en internationaler) wordt dat steeds opnieuw onderstreept. Niet voor niets spreken we over het belang van vroeg vreemdetalenonderwijs (vvto). In het kader van kwaliteitsbewaking hebben we ons aangesloten bij Early-Bird. In een Kijkwijzer-traject worden scholen periodiek gevisiteerd om te toetsen in hoeverre zij voldoen aan de eisen van de landelijke standaard vvto. Inmiddels voldoen 9 scholen van Stichting Op Kop aan deze eisen en mogen het Early-Bird certificaat voeren.

4.11. KPZ.

De Katholieke Pabo Zwolle is een belangrijke strategische partner van Stichting Op Kop. Op meerdere terreinen werken we intensief samen. Allereerst op het terrein van Samen Opleiden en Professionaliseren. Inmiddels hebben we vijf officiële opleidingsscholen en een academische opleidingsschool. De opleidingsscholen participeren daarbij in een visitatietraject. Verder denken we mee over het curriculum van de leerkracht van de toekomst. Met het oog op het groeiende lerarentekort werken we met de KPZ aan een regionale aanpak. Tenslotte is de KPZ een belangrijke partner m.b.t. het verzorgen van (na)scholing.

05. Personeel

De medewerkers vormen het kapitaal van de organisatie. Hun inzet, passie en kwaliteiten bepalen in belangrijke mate de kwaliteit van het onderwijs. Daarom organiseren we o.a. netwerken van ict'ers, intern begeleiders, opleiders in school en andere specialisten. Drie keer per jaar verzamelen we rondom actuele onderwerpen input vanuit een leerkrachtenpanel. Ook om betrokkenheid te tonen en te organiseren. In het kader van waardering besteden we aandacht aan de Dag van de Leerkracht en organiseren we collectieve scholingsbijeenkomsten. Het nuttige en het aangename proberen we te koppelen, bijvoorbeeld bij de viering van ons 10 -jarig jubileum in 2018 en de gezamenlijke Kerstbijeenkomst.

Dit neemt niet weg dat onze medewerkers ook gehoor hebben gegeven aan de oproep van diverse organisaties en vakbonden om in het geweer te komen t.b.v. betere salariëring en een verlaging van de werkdruk. Een groot deel van de scholen van Stichting Op Kop was geheel of gedeeltelijk dicht tijdens de afgekondigde stakingen. Tijdens de eerste actiedag heeft Stichting Op Kop het salaris doorbetaald. Bij vervolgacties heeft zij daar van af gezien. Het bestuur van Stichting Op Kop blijft de doelen van de acties ondersteunen en respecteert de individuele vrijheid om wel of niet te staken.

Reeds langere tijd verschijnen er, mede vanuit het benoemde in het vorige punt, ook andere donkere wolken aan de lucht. Een fors leerkrachtentekort is aanstaande. Op dit moment ervaren wij al een tekort bij vervangingsvacatures. Ofschoon we werken met een structurele flexpool (3,6 – 4,8 fte), waarin medewerkers bij goed functioneren een vast contract krijgen, kunnen veel scholen slechts met veel kunst- en vliegwerk de vervanging organiseren. Extra inspanningen van de “vaste” medewerkers dragen daaraan bij. Helaas zijn wij het afgelopen jaar toch genoodzaakt om incidenteel een groep leerlingen naar huis te sturen.

Toekomstgericht vraagt dit om actief beleid, waarbij Stichting Op Kop zich manifesteert als een aantrekkelijke werkgever. In- en uitstroom worden in kaart gebracht. We zetten meer in op de positionering van stichting en scholen. Onze stichting is vertegenwoordigd op wervingsbijeenkomsten van de KPZ. We richten ons ook op andere opleidingsinstituten in een grotere regio.

Helaas geeft dit alles geen garanties dat het verwachte lerarentekort aan ons voorbij zal gaan. Sterker nog, hier liggen de uitdagingen voor de toekomst.

5.1. *Personele ontwikkelingen.*

De leerlingendaling is min om meer tot staan gebracht. Sommige scholen zitten weer in de lift. Plaatsing van medewerkers in het risicodragende deel van de formatie is daarom niet aan de orde. We maken ons zorgen over de beschikbaarheid van voldoende (gekwalficeerde) medewerkers. Zie ook hiervoor.

Als gevolg van het vertrek van twee medewerkers (vanwege aanvaarding van een andere betrekking) zijn er op het stafbureau ook veranderingen opgetreden in de samenstelling. Er is een nieuwe onderwijskundige medewerker aangetrokken en een nieuwe orthopedagoog. Daarnaast is er een leerkracht met speciale taken aangesteld (0,5 fte) als projectleider “Samen Opleiden en Professionaliseren”. Onze huisvestingsmedewerker ging vanuit een detachering terug naar haar werkgever. BCN nam haar taken over.

Op managementgebied waren er in 2018 veel ontwikkelingen. Deze waren voor een deel gekoppeld aan de eerder benoemde organisatieontwikkeling “Koers op Kop”. Belangrijke elementen daarin zijn eigenaarschap en resultaatverantwoordelijkheid. Dit zijn zaken die niet van de ene op de andere dag te realiseren zijn en die vragen om facilitering.

Binnen het directeurenoverleg is in 2018 meerdere malen gesproken over het waarom en hoe van deze veranderingen, met als eindresultaat dat er door het directeurenoverleg is gekozen voor een clustermodel. Eind 2018 is de keuze voor dit clustermodel voorgelegd aan de GMR, waarbij de personeelsgeleding een instemmingsrecht heeft.

Door het verlopen van contracten met interim-directeuren (een invulling van eerder vrijgekomen vacatures) en het vertrek van een directeur (aanvaarding andere functie) werd er binnen het bestaande beleid een aantal scholen in de directievoering gekoppeld: Arembergschool- de Voorpoort; Beatrixschool-de Rolpaal. Daarnaast werd de vacature van het directeurschap van School B opgevuld met een benoeming van een directeur vanuit een van de andere scholen van Stichting Op Kop.

5.2. Invalpool en Flexpool.

De invalpool bestaat uit een lijst van leerkrachten die incidenteel voor ons willen invallen. In de loop van 2018 is gebleken dat deze lijst steeds kleiner wordt. Veel mensen stromen door het lerarentekort door naar vaste formatieplaatsen elders. Slechts een klein aantal leerkrachten blijft op deze basis exclusief voor Stichting Op Kop invallen. Hierdoor is er geen 'vangnet' meer naast de flexpool. In de flexpool zitten leerkrachten die onder contract (0,6-0,8 fte) staan van onze stichting. Zij hebben bij goed functioneren het perspectief van een vast contract. De bezetting van de flexpool was in 2018 goed. Voor het schooljaar 2019-2020 wordt gekeken of we de flexpool kunnen opschalen om het tekort van invallers in de invalpool op te vangen en te kunnen anticiperen op de te verwachten uitstroom en het lerarentekort.

5.3. Young Professionals.

In 2018 is gestart met het herijken van het beleid gericht op Young Professionals (recent gestarte medewerkers) op basis van de huidige arbeidsmarktperspectieven, zodat Stichting Op Kop Young Professionals een begeleide start en voldoende ontwikkelingskansen kan bieden en deze groep medewerkers aan zich kan binden. Het beleid is op inhoud grotendeels klaar. Het subonderdeel "beoordelen" voor het beleid "Young Professionals" wordt in de eerste helft van 2019 afgerond, waarna het beleid kan worden ingevoerd.

5.4. CAO.

In 2018 zijn binnen Stichting Op Kop de CAO-onderwerpen/bepalingen rond basis- of overlegmodel, taakbeleid en de 40-urige werkweek verder uitgewerkt.

De PGMR heeft daarbij ingestemd met de keuze op stichtingsniveau voor het overlegmodel, de uitgangspunten en afspraken over taakbeleid en de werkregeling, werkuren- en werkverdeling. Daarmee kunnen we invulling geven aan hetgeen in de CAO is vastgelegd m.b.t. het taakbeleid. Ook kunnen we met het urenregistratiesysteem Cupella inzicht geven in de normjaartaak per medewerker. Tevens kunnen er overzichten worden verstrekt m.b.t. de verdeling van de overige schooltaken over de medewerkers. Op deze wijze is er een goed evenwicht gevonden tussen een zekere uniformiteit tussen scholen en de mogelijkheid om per school maatwerk te realiseren. Een en ander trad in werking in het schooljaar 2018-2019. Nu er duidelijkheid is kan een tijdige implementatie alle aandacht krijgen.

5.5. Preventie en verzuim.

In 2018 is een start gemaakt met een nieuwe visie op verzuimgebied.

In het zgn. Eigenregie-model heeft de organisatie volledig de regie over het verzuimproces.

Leidinggevenden zijn in dit model verantwoordelijk voor de verzuimbegeleiding en de organisatie heeft zelf regie over de randvoorwaardelijke zaken. De medewerker heeft een eigen verantwoordelijkheid en wordt gevraagd een proactieve rol te spelen bij het voorkomen van verzuim en op tijd inroepen van ondersteuning en begeleiding.

De veranderde rol van de leidinggevende vraagt om verandering in gedrag van zowel de leidinggevende, medewerker als bedrijfsarts. De ingezette koers zal in 2019 concrete inhoud krijgen via een presentatie/training in het GKO en een aangepast verzuimbeleid.

Ook in 2018 is er sprake van een laag verzuimpercentage.

In de onderstaande tabel staan gegevens over het verzuimpercentage en de verzuimfrequentie (het aantal ziekmeldingen/aantal werknemers in het betreffende jaar) voor het hele personeelsbestand en voor de functiecategorieën onderwijzend personeel en onderwijs ondersteunend personeel:

alle medewerkers Op Kop	2016	2017	2018
verzuimpercentage	6,35%	4,71%	3,05%
verzuimfrequentie	1,05%	0,67%	0,81%
gemiddelde ziekte duur	17,15	28,99	15,01
onderwijzend personeel	2016	2017	2018
verzuimpercentage	6,68%	4,52%	4,49%
verzuimfrequentie	1,20%	0,69%	0,89%
gemiddelde ziekte duur	16,1	29,71	15,15
onderwijs ondersteunend personeel	2016	2017	2018
verzuimpercentage	2,26%	2,87%	0,49%
verzuimfrequentie	0,35%	0,58%	0,89%
gemiddelde ziekte duur	niet bekend	9,47	3,93

5.6. Werkdruk gelden.

Om de werkdruk in het primair onderwijs te verlagen ontvangen scholen vanaf schooljaar 2018/2019 zgn. werkdrukmiddelen. Binnen het directeurenoverleg is de inzet van deze middelen in de eerste helft van 2018 verschillende keren aan de orde geweest. Voor de inzet van deze middelen geldt dat de PMR een instemmingsrecht heeft en dat daarmee op school- en niet op bestuursniveau wordt bepaald hoe de middelen worden ingezet.

Binnen Stichting Op Kop hebben de directeuren binnen hun scholen met hun teams in kaart gebracht hoe zij de werkdruk gelden willen inzetten. De inzet is divers: er zijn scholen die kozen of voor leerkrachten, een vakleerkracht, of ondersteuning via een onderwijsassistent. In uitzonderlijke gevallen is ook gekozen voor extra administratieve ondersteuning. De directeuren zijn zelf verantwoordelijk voor een juiste registratie en verantwoording in het personeelsmanagementsysteem. De op schoolniveau gemaakte keuzes zijn niet vrijblijvend en brengen meerjarige verplichtingen met zich mee die gedekt moeten worden uit de in de komende jaren te ontvangen werkdrukmiddelen. De door directeuren en scholen gemaakte keuzes worden in het GKO besproken met de directeur-bestuurder.

De voor 2018/2019 (€ 155,55 per leerling) ontvangen werkdrukmiddelen zijn in de periode augustus t/m december 2018 als volgt ingezet:

Bestedingscategorie	bedrag	toelichting
Personeel	€ 68.074,00	loonkosten
Materieel		
Professionalisering		
Overig	€ 1.580,00	muzieklessen

Binnen Stichting Op Kop wordt, naast de specifieke inzet vanuit de werkdrukmiddelen, op verschillende manieren aandacht besteed aan de gevolgen van de werkdruk in het onderwijs:

- verzuimbeleid gericht op het voorkomen van uitval;
- uitvoering geven aan taakbeleid en de normjaartaak en de inrichting van de 40-urige werkweek.

5.7. Arbobeleid.

Stichting Op Kop werkt op basis van een indeling vanuit de Arbo-catalogus, waar de volgende thema's onder vallen:

- *Psychologisch arbeidsbelasting.*

Hierbij gaat het onder andere over agressie en geweld tegen personeel, discriminatie, pesten en werkdruk. In 2018 is een geweldsincident gemeld bij de Inspectie SWZ. Dit incident betrof geweld tegen een leerkracht door een leerling van 't Ravelijn. De leerkracht is begeleid door de bedrijfsarts en er is gelukkig geen sprake van blijvend letsel.

- *Brandpreventie en BedrijfsHulpVerlening (BHV).*

Het BHV-beleid is binnen Stichting Op Kop goed verankerd. Iedere school telt voldoende BHV-ers en jaarlijks worden (herhalings)cursussen voor BHV en "Brand" georganiseerd. Stichting Op Kop telt in totaal 73 BHV-ers.

- *Personeel en gezondheid.*

Bij dit onderwerp gaat het over fysieke belasting die voortkomt uit de aard van het werk, zoals bv. fysiek zwaar werk voor conciërges, specifieke belasting van ander onderwijsondersteunend personeel of bijv. stemproblemen voor leerkrachten. Op dit punt zijn in 2018 geen structurele problemen geconstateerd.

- *Veiligheid en gezondheid (V&G) gebouwen.*

In 2018 zijn binnen twee scholen onderzoeken naar het binnenklimaat en CO2 uitgevoerd. De daarbij geconstateerde knelpunten zijn opgepakt. Hiernaast heb zich geen knelpunten voorgedaan rond werkplekken of bv. beeldschermwerken.

- *Klachtenregeling en externe vertrouwenspersoon.*

Het jaarverslag van onze externe vertrouwenspersoon, gekoppeld aan de binnen Stichting Op Kop geldende klachtenregeling voor medewerkers en ouders/leerlingen is te vinden in bijlage 3.

- *Ontslagbeleid*

Bij ontslag of vertrekkende medewerkers neemt de school indien noodzakelijk afscheid van medewerkers met zo weinig mogelijk financiële consequenties. Mocht dit wel noodzakelijk zijn dan wordt de van toepassingen zijnde wet- en regelgeving gehanteerd.

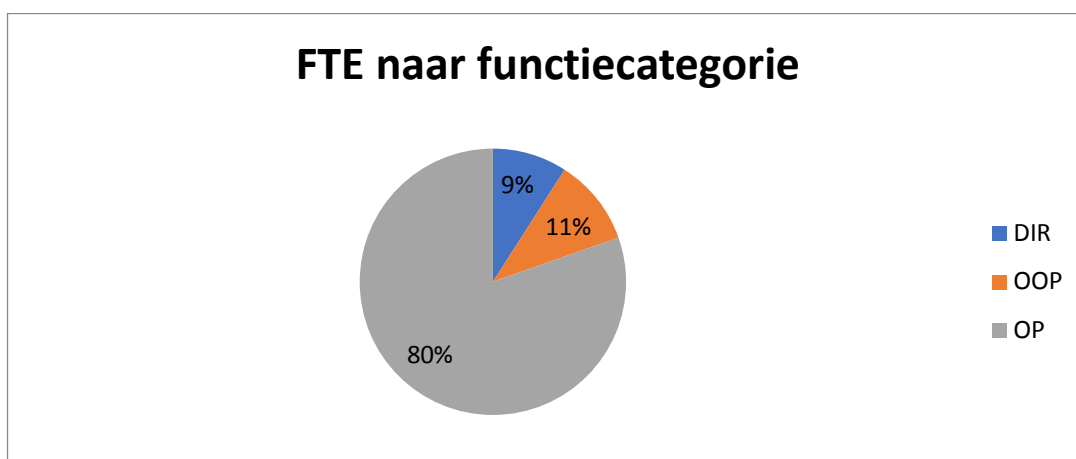
5.8. *Vorderingen Participatiefonds.*

Het basisonderwijs is eigen risicodragers voor werkloosheidsuitkeringen. Als een werkgever/schoolbestuur voldoende heeft gedaan om te voorkomen dat een werknemer werkloos raakt, komt de uitkering van die ex-werknemer voor rekening van het Participatiefonds. Het reglement van het Participatiefonds, waarin voorwaarden en verplichtingen voor de werkgever zijn vastgelegd, is hierbij belangrijk. In 2018 heeft het Participatiefonds verschillende vorderingen bij Stichting Op Kop ingediend voor de werkloosheidsuitkeringen over eerdere jaren. Een deel van die claims werd uiteindelijk ingetrokken. De processen binnen HR zijn nu zo ingericht dat de kans op claims vanuit het Participatiefonds is geminimaliseerd. Toch is er sprake van een discrepantie tussen de strenge voorwaarden in het reglement en de praktijk.

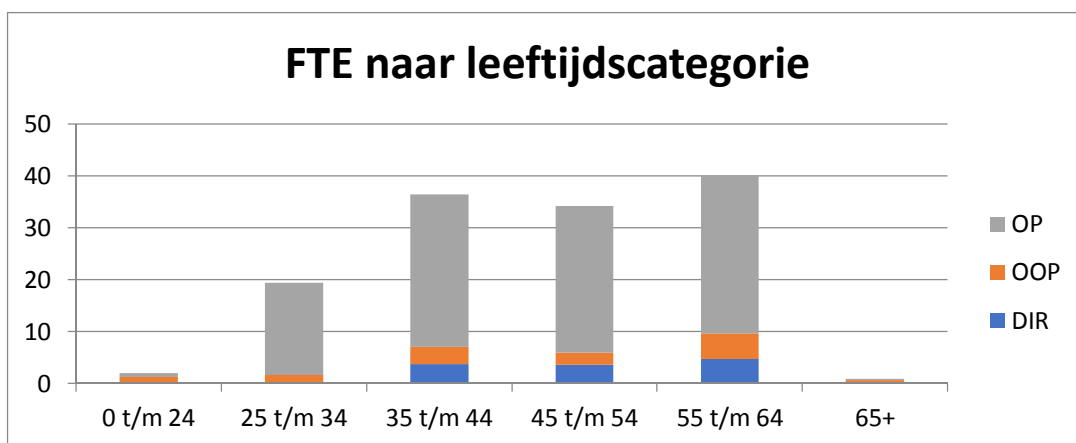
Als er sprake is van ontslag of het niet voortzetten van een tijdelijke benoeming van een medewerker dan kan deze medewerker een eigen wachtgelder worden. In 2018 hebben we hier mee te maken gehad.

5.9. *Kengetallen rond personeel.*

De verdeling over de drie verschillende functiecategorieën binnen Stichting Op Kop staat in de onderstaande grafiek, waarbij OP staat voor onderwijzend personeel, DIR voor directiemedewerkers en OOP voor onderwijsondersteunend personeel:

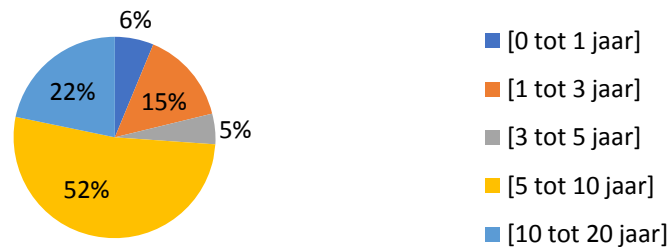


In de onderstaande tabel is de opbouw van het personeelsbestand in fte's naar functiecategorie te zien.



De verhouding vrouwen: mannen was in 2018 84,2:15,8 of anders gezegd: het personeelsbestand van Stichting Op Kop bestaat voor 84% uit vrouwen en 16% uit mannen. In 2017 golden dezelfde percentages.

Duur dienstverband in FTE



De bovenstaande grafiek geeft in percentages de duur van de dienstverbanden binnen Stichting Op Kop aan, waarbij van belang is te weten dat Stichting Op Kop is opgericht op 1 september 2008.

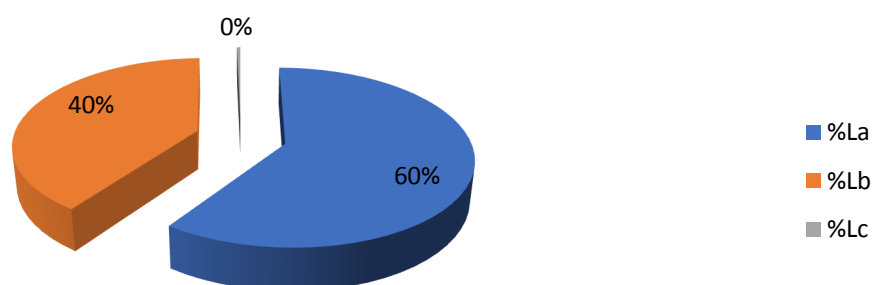
Soort dienstverband



Deze grafiek geeft aan dat 94% van de medewerkers van stichting Op Kop een vaste en 6% een tijdelijke aanstelling heeft.

Tot slot de verdeling tussen LA- en LB-functies binnen Op Kop, waaruit blijkt dat het streefpercentage zoals dat gold bij de start van de Functiemix is bereikt.

Functiemix



06. Huisvesting

6.1. *Meerjarenonderhoudsplan.*

Stichting Op Kop beschikt over een actueel meerjarenonderhoudsplan. In 2018 zijn de voorgenomen onderhoudsmaatregelen uitgevoerd, tenzij uitstel logisch was vanwege het toekomstperspectief van de school dan wel een koppeling met andere onderhoudswerken in de nabije toekomst.

6.2. *Integraal Huisvestingsplan.*

Begin 2018 heeft de gemeente Steenwijkerland het integraal huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. Schoolbesturen waren blij met de vaststelling van het voorgenomen beleid. Medio 2018 kwam er echter een financiële kink in de kabel. Niet begrote “overige kosten” zorgden bij de gemeente voor een conclusie dat de uitvoering van het IHP financieel niet haalbaar was. Op dit moment spreken de schoolbesturen en de gemeente over een herijking van het voorliggende plan. Afspraak is dat de geplande projecten in fase 1 (2018-2021) niet ter discussie komen te staan. De voorgenomen nieuwbouw van Emmaschool/Frisoschool maakt deel uit van fase 1. Wel wordt uitgegaan van de meest actuele leerlingenprognoses.

In de gemeente Zwartewaterland wordt ook gewerkt aan een nieuw IHP. Er is inmiddels vooronderzoek naar onderhoud, renovatie dan wel nieuwbouw van de Arembergschool in Zwartsluis. Gezien de staat van de school, mede gebaseerd op een scan, wordt vooralsnog gekoerst op renovatie. De mogelijke huisvesting van kinder- en/of peuteropvang (Stichting Kinderdagcentra Zwartewaterland) is een onderzoekspunt. Voor de Vogelaar in Genemuiden staat een vooronderzoek in de planning voor 2019.

6.3. *Nieuwbouw Giethoorn.*

In 2018 zijn concrete stappen gezet betreffende de bouw van de nieuwe school in Giethoorn. De bouw valt buiten fase 1 van het IHP. Het werk voor de architect, de installateur en constructeur is gegund. Het bestemmingsplan dat de bouw feitelijk mogelijk maakt wordt naar verwachting binnenkort vastgesteld. Er wordt druk gewerkt aan het voorlopig ontwerp. We hopen dat de nieuwbouw begin 2021 wordt opgeleverd.

6.4. *Overig.*

Door de samenwerking met Tinten Welzijnsgroep is gekeken naar het huisvesten van peuteropvang en kinderopvang. Gebruikers- en huurovereenkomsten zijn opgesteld.

07. Financiën

7.1. Algemeen

Bestuursonderzoek.

Hiervoor is reeds aandacht besteed aan het bestuursonderzoek van de onderwijsinspectie. Daarin is ook onderzocht of Stichting Op Kop ook financieel goed onderwijs kan blijven verzorgen. De financiële positie van Stichting op Kop is in orde. Op de korte of middellange termijn ziet de inspectie geen risico's voor de financiële continuïteit bij Stichting Op Kop. Het bestuur voldoet aan de onderzochte standaarden van het kwaliteitsgebied "Financieel Beheer".

Investeringsen.

In 2018 is gestart met een omvangrijk investeringsprogramma in schoolmeubilair. De Samensprong en de Voorpoort zijn de eerste scholen, waarin dit zichtbaar is. De komende jaren volgen ook de andere scholen.

Op kopieergebied zijn nieuw apparaten aangeschaft en op ICT-gebied is er fors geïnvesteerd in chromebooks en touchscreens. Daarnaast wordt er fasegewijs overgestapt naar een serverloze omgeving, de zogenaamde MOO (werken vanuit de cloud).

Financiën

Stichting Op Kop hecht aan kwalitatief goed onderwijs. Dat vraagt om voldoende financiële middelen die met voortdurende inzet worden ingezet voor het verhogen van de kwaliteit.

In de begroting voor 2018 was rekening gehouden met een daling van het leerlingenaantal. De ontwikkeling van het leerlingenaantal is als volgt:

Teldatum	Aantal leerlingen	Personele Bekostiging
01-10-2015	1.845	Schooljaar 2016-2017
01-10-2016	1.850	Schooljaar 2017-2018
01-10-2017	1.741	Schooljaar 2018-2019
01-10-2018	1.636	Schooljaar 2019-2020

Op 1 augustus 2018 is de Burgemeester Voetelingschool overgegaan naar Stichting Samenlevingsscholen en zit dus ook niet meer in het leerlingenaantal op 1 oktober 2018.

Omdat de bekostiging vanuit OCW nagenoeg geheel gebaseerd is op het leerlingenaantal op onze scholen, heeft verandering van het aantal leerlingen directe gevolgen voor de inkomsten van Stichting Op Kop. Door regelmatig leerlingprognoses te maken en door vandaar uit tijdig in te spelen op het veranderend leerlingenaantal, is het ons in 2018 gelukt om de financiële/personele gevolgen goed te beheersen.

Wat betreft de toekomst ziet de verwachting van het leerlingenaantal er als volgt uit:

Prognose 01-10-2019	1.625	Schooljaar 2020-2021
Prognose 01-10-2020	1.613	Schooljaar 2021-2022
Prognose 01-10-2021	1.627	Schooljaar 2022-2023
Prognose 01-10-2022	1.604	Schooljaar 2023-2024

7.2. Vermogenspositie.

	Signaleringswaarde (opgave van ministerie)	2018	2017
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	6,86	6,42
Solvabiliteit 2	< 30%	86,8%	85,9%
Weerstandsvermogen	< 5%	36,5%	35,5%
Rentabiliteit	< - 10%	2%	3%

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het behaalde exploitatieresultaat ten opzichte van de totale baten. Deze ligt voor Stichting Op Kop in 2018 boven de geldende norm.

Het kengetal liquiditeit (current ratio) is de verhouding tussen de 'vlottende activa' en de kortlopende schulden. Het geeft aan in hoeverre Stichting Op Kop in staat is om te voldoen aan de kortlopende verplichtingen. Een waarde groter of gelijk aan 0,75 is goed. In 2018 bedraagt de liquiditeitsratio voor Stichting Op Kop 6,86. Daarmee is aangetoond dat het totaal van de vorderingen voldoende is om aan de kortlopende schulden te kunnen voldoen.

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het 'eigen vermogen en het totale vermogen'. Het geeft aan in hoeverre Stichting Op Kop in staat is om te voldoen aan haar lange termijnverplichtingen. 30% of hoger wordt als goed aangemerkt. Met een solvabiliteitsratio van 86,8 % is het eigen vermogen van Stichting Op Kop ruim voldoende om de organisatie in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen. Wordt het eigen vermogen minus de materiele vaste activa gedeeld door de totale baten van 2018, dan blijft voor tegenvallers een vrij beschikbaar weerstandsvermogen over van 36,5%.

Gelet op de in 2018 vastgestelde rentabiliteit, liquiditeit en solvabiliteit kan worden gesteld dat onze organisatie financieel gezond is en in voldoende mate in staat is om in de toekomst financiële tegenvallers op te vangen.

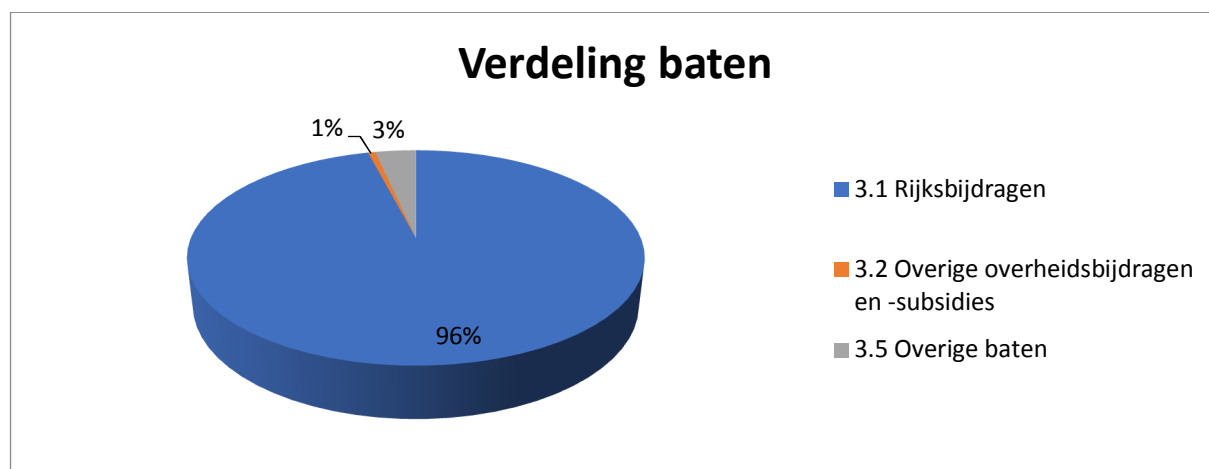
7.3. Resultaat en toelichting.

Exploitatieresultaat

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil	Realisatie 2017
Baten				
Rijksbijdrage OCW	12.683.466	12.083.283	600.183	12.714.874
Overige overheidsbijdragen	80.456	39.417	41.039	88.802
Overige baten	452.893	225.488	227.405	377.634
Totaal baten	13.216.816	12.348.189	868.627	13.181.309
Lasten				
Personeelslasten	10.389.038	9.740.187	648.851-	10.246.406
Afschrijvingen	292.392	284.571	7.821-	287.781
Huisvestingslasten	1.231.330	1.237.657	6.327	1.171.264
Overige lasten	1.103.675	1.120.138	16.463	1.090.124
Totaal lasten	13.016.435	12.382.553	633.882-	12.795.575
Saldo baten en lasten	200.381	34.365-	234.745	385.734
Financiële baten en lasten	13.660	30.000	16.340-	20.317
Netto resultaat	214.041	4.365-	218.406	406.051

Stichting Op Kop heeft het kalenderjaar 2018 afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 214.041, =. Daarmee is het exploitatieresultaat € 218.406, - positiever dan begroot. De belangrijkste oorzaak voor dit positieve resultaat zijn de prijsaanpassingen door het ministerie. Daarnaast zijn er extra baten (veelal incidenteel) ontvangen. Het resultaat wordt toegevoegd aan de reserve. De reserve kan uitsluitend worden aangewend voor onderwijskundige doeleinden.

Baten.



De realisatie van de totale baten is ongeveer 7% hoger dan de begroting en is nagenoeg gelijk aan kalenderjaar 2017. Stichting Op Kop is in belangrijke mate, te weten 96%, afhankelijk van de overheid (ministerie en gemeentes).

De opbrengsten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen van het OCW (96%). Bij de inkomsten van de overheid speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol.

De Rijksbekostiging ligt 5% hoger dan de begroting en 0,25% lager dan in 2017. Het valt hoger uit door de normaanpassingen van het ministerie. De normaanpassingen hebben betrekking op de verwerking van de kabinetsbijdrage voor de loonbijstelling, de verwerking van de oploop in het functiemixbudget en middelen voor de uitvoering van enkele onderwerpen uit het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'. Voor wat betreft dat laatste gaat het specifiek om de gereserveerde middelen voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van het onderwijzend personeel, de extra middelen voor de kleine scholen toeslag, de extra middelen in verband met de werkdruk en de extra middelen voor het mogelijk maken van een bezoek aan het Rijksmuseum. Het bedrag per leerling voor personeel en arbeidsmarktbeleid is verhoogd met € 155,55 in verband met de afspraken over de werkdruk. Daarnaast zijn de bedragen in het P&A-budget voor scholen tot 145 leerlingen aangepast in verband met het extra budget dat beschikbaar is voor de kleine scholen toeslag. Doordat de Burgemeester Voetelinkschool is overgegaan naar een andere stichting ligt de rijksbekostiging lager dan in 2017. Met deze overgang was ook geen rekening gehouden in de begroting.

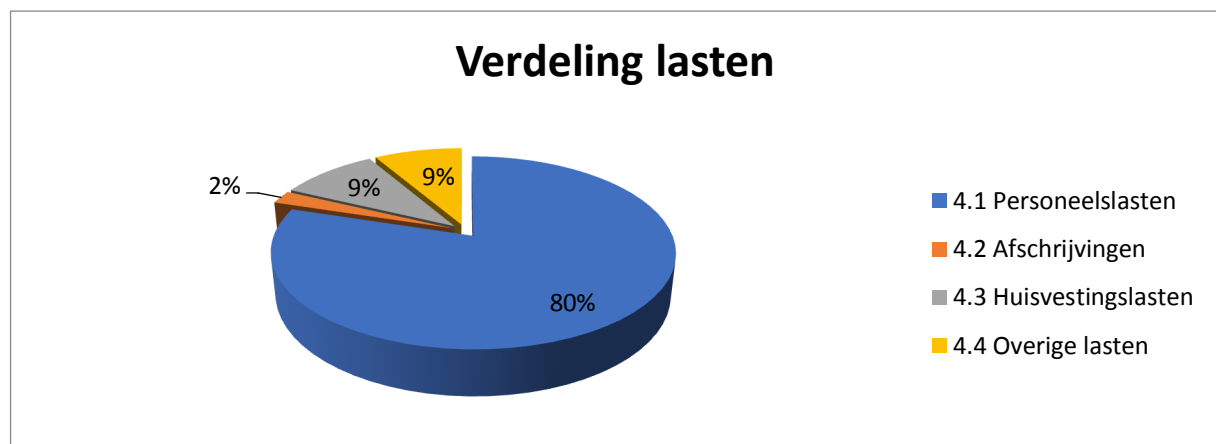
De overige overheidsbijdragen liggen 104% hoger dan begroot en de realisatie is 9% lager dan in 2017. In 2018 is er € 33.640 ontvangen voor gymonderwijs, dit wordt 1 op 1 doorbetaald. In 2017 is dit op de balans verwerkt, in 2018 zijn zowel de baten als de lasten geboekt.

De overige baten liggen zowel hoger dan in 2017 als de begroting.

De huurbaten liggen hoger dan begroot, er zijn meer lokalen verhuurd aan Tinten voor kinderopvang. Ook liggen de vergoedingen voor detachering hoger dan begroot. Er wordt meer personeel gedetacheerd naar Stichting Samenlevingsscholen dan vooraf gedacht. I.v.m. de overgang van de Burgemeester Voetelinkschool naar een andere stichting zijn er diverse eenmalige baten ontvangen. Dit was niet begroot.

Lasten.

De realisatie van de totale lasten is ongeveer 5% hoger dan de begroting en 2% hoger dan de lasten in kalenderjaar 2017.



De personele lasten zijn ten opzichte van de begroting 7% hoger. In vergelijking met 2017 zijn deze kosten 1% hoger. Dat de salariskosten hoger zijn uitgevallen wordt veroorzaakt door de stijging van de lonen als gevolg van de aanpassingen in de CAO PO. Zo zijn de CAO lonen per 1 september met

2,5% verhoogd en daarnaast hebben de leraren per 1 september een hogere salarisschaal gekregen. Het verschilt overigens per leraar wat dit voor het salaris betekent. Verder hebben alle leraren in het primair onderwijs in oktober een eenmalige uitkering van 42% van hun nieuwe maandsalaris (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen en hebben alle medewerkers in het primair onderwijs (dus ook de leraren) een eenmalige uitkering van 750 euro (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen. Doordat de formatie van de Burgemeester Voetelinkschool is weggevallen per 1 augustus liggen de kosten niet veel hoger dan in 2017.

De afschrijvingslasten liggen 3% hoger dan begroot en 2% hoger dan in 2017. In 2018 is in totaal € 394.382 (€ 228.479 in 2017) geïnvesteerd, er was € 769.710 begroot. De geplande vervangingen in inventaris in 2018 op 2 scholen zijn doorgeschoven naar 2019. Er is € 57.689 afgeboekt i.v.m. de samenvoeging van de Burgemeester Voetelinkschool met de Ambelt Steenwijk in OEC 't Ravelijn. Hier staan gedeeltelijk baten tegenover. Dit was niet begroot en verklaart ook de stijging t.o.v. 2017.

De huisvestingslasten zijn ten opzichte van de begroting 0,5% lager. Ten opzichte van 2017 is er een stijging van 5%. De kosten voor energie liggen lager dan begroot. Er was rekening gehouden met een forse prijsstijging in de begroting, deze is lager uitgevallen. De onderhoudsvoorziening is opnieuw beoordeeld, hierdoor is de dotatie gestegen met € 24.000. De kosten voor dagelijks onderhoud verklaren de stijging t.o.v. 2017. Het ene jaar zijn er meer klachten en/of storingen dan het andere jaar.

De overige lasten zijn ten opzichte van de begroting 1% lager. Ten opzichte van 2017 zijn ze 1% hoger. Er zijn in de begroting diverse projecten opgenomen die in de praktijk niet allemaal tot uitvoering zijn gekomen. In 2017 zijn er diverse subsidies ontvangen waar ook kosten tegenover staan, de kosten worden hier geboekt.

7.4. *Treasurybeleid.*

“Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's”.

“Beleggen en Belenen: Het uitzetten van middelen die tijdelijk niet worden aangewend ten behoeve van de uitoefening van de wettelijke taak”. In het treasurystatuut van Stichting Op Kop wordt het treasurybeleid uiteengezet en wordt een beschrijving gegeven van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasuryfunctie. Het treasurystatuut heeft tot doel sturing te geven aan de treasury-functie en risico's te beperken en wordt strak ingekaderd door de regeling “beleggen, lenen en derivaten OCW 2016”.

Jaarlijks stelt de directeur-bestuurder bij begroting een treasuryplan op dat wordt gekoppeld aan het investeringsprogramma voor het komende begrotingsjaar. Een liquiditeitsbegroting geeft daarbij inzicht in de behoefte aan liquide middelen en ook inzicht in de ruimte om (extra) liquide middelen weg te zetten dan wel de noodzaak om middelen vrij te maken. Ook wordt een kasstroomprognose over vijf jaar toegevoegd. Het treasuryplan en de liquiditeitsbegroting worden besproken in de auditcommissie en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. In tussentijdse rapportages wordt de post “financiële baten en lasten” weergegeven en bij afwijking van de begroting wordt deze afwijking toegelicht.

De gelden zijn d.d. 31-12-2018 als volgt ondergebracht:

- Rabo-doelreserverekeningen € 550.581
- Rabo vermogensspaarrekening € 5.597.807
- Rabo betaalrekeningen € 1.160.580

7.5. Continuïteitsparagraaf.

Toekomstige ontwikkelingen.

Kengetal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personele bezetting:						
- Bestuur/management	12,01	12,02	12,02	12,02	12,02	12,02
- Personeel primair proces	106,99	100,15	96,82	95,87	95,29	95,00
- Ondersteunend personeel	14,04	13,26	12,51	12,86	12,86	13,00
Leerlingaantallen	1.636	1.625	1.613	1.627	1.604	1.588

Het leerlingenaantal van de scholen binnen Stichting Op Kop zal de komende jaren nog beperkt dalen. De meest recente leerlingprognose is bijgevoegd. Op de langere termijn gaat het om een verschil van 48 leerlingen. Voor een aantal scholen speelt in de nabije toekomst waarschijnlijk een verandering die invloed zal hebben op het totale leerlingenaantal:

Obs Genne zal worden opgeheven per 1 augustus 2019.

De Woldschool zakt per 1 oktober 2020 (teldatum) mogelijk onder de grens van 23 leerlingen en wordt dan opgeheven per 1 augustus 2021, de sluiting is niet opgenomen in de begroting. Hetzelfde geldt voor de Lepelaar.

Hieronder volgt de meerjarenbegroting:

Staat van Baten en Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten						
Rijksbijdrage	€ 12.683.466	€ 12.133.743	€ 11.833.057	€ 11.811.319	€ 11.907.934	€ 11.951.818
Overige overheidsbijdragen en su	€ 80.456	€ 35.917	€ 35.917	€ 35.918	€ 35.918	€ 35.918
Overige baten	€ 452.893	€ 270.966	€ 266.380	€ 267.390	€ 265.670	€ 261.770
Totaal Baten	€ 13.216.815	€ 12.440.626	€ 12.135.354	€ 12.114.627	€ 12.209.522	€ 12.249.506
Lasten						
Personeelslasten	€ 10.389.038	€ 9.912.191	€ 9.742.064	€ 9.765.941	€ 9.761.958	€ 9.818.378
Afschrijvingen	€ 292.392	€ 277.611	€ 271.189	€ 273.023	€ 272.790	€ 258.816
Huisvestingslasten	€ 1.231.330	€ 1.242.861	€ 1.192.835	€ 1.165.735	€ 1.155.735	€ 1.155.735
Overige lasten	€ 1.103.675	€ 1.085.802	€ 1.053.632	€ 1.032.262	€ 1.023.242	€ 1.023.142
Doorbetalen aan schoolbesturen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Lasten	€ 13.016.435	€ 12.518.465	€ 12.259.720	€ 12.236.961	€ 12.213.725	€ 12.256.071
Saldo Baten en lasten gewone bedrijf	€ 200.380	- € 77.839	- € 124.366	- € 122.334	- € 4.203	- € 6.565
Saldo Financiële bedrijfsvoering	€ 13.660	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Totaal resultaat	€ 214.040	- € 57.839	- € 104.366	- € 102.334	€ 15.797	€ 13.435

De meerjarenbegroting is een afgeleide van het strategisch plan en vastgesteld en goed gekeurd door de RvT.

Het beleidsuitgangspunt dat we hanteren (eveneens één van onze strategische doelstellingen), is dat we sturen op begrotingen, waarbij we de ontwikkeling van het eigen vermogen in ogenschouw nemen. Voor de financiële positionering dienen we dus de exploitatieresultaten te koppelen aan de balanspositie van de organisatie en hiermee ook aan het weerstandsvermogen. Wij zijn van mening dat een weerstandsvermogen van minimaal 12% alle risico's binnen onze organisatie op zowel de lange als de korte termijn dekt. Dit percentage is gebaseerd op de uitgevoerde risicoanalyse ten tijde van de verzelfstandiging.

Op basis van de meerjarenbegroting volgt hier de geprognosticeerde balans voor de komende vijf jaar.

Balansprognose	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Activa						
immateriele vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
materiele vaste activa	€ 861.223	€ 1.287.254	€ 1.571.684	€ 1.584.644	€ 1.506.874	€ 1.395.558
financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste activa	€ 861.223	€ 1.287.254	€ 1.571.684	€ 1.584.644	€ 1.506.874	€ 1.395.558
voorraden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
vorderingen	€ 749.089	€ 741.898	€ 726.935	€ 729.323	€ 738.744	€ 736.322
effecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
liquide middelen	€ 7.309.227	€ 6.939.143	€ 6.404.809	€ 6.250.006	€ 5.830.763	€ 6.016.100
Totaal vlottende activa	€ 8.058.316	€ 7.681.041	€ 7.131.744	€ 6.979.329	€ 6.569.507	€ 6.752.422
Totaal Activa	€ 8.919.539	€ 8.968.295	€ 8.703.428	€ 8.563.973	€ 8.076.381	€ 8.147.980
Passiva						
algemene reserve	€ 5.674.547	€ 5.616.707	€ 5.512.340	€ 5.410.006	€ 5.425.802	€ 5.439.235
bestemmingsreserve publiek	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
bestemmingsreserve privaat	€ 12.694	€ 12.694	€ 12.694	€ 12.694	€ 12.694	€ 12.694
overige reserves en fondsen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal eigen vermogen	€ 5.687.241	€ 5.629.401	€ 5.525.034	€ 5.422.700	€ 5.438.496	€ 5.451.929
voorzieningen	€ 2.057.266	€ 2.214.266	€ 2.077.816	€ 2.043.829	€ 1.543.685	€ 1.598.474
langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
kortlopende schulden	€ 1.175.032	€ 1.124.628	€ 1.100.578	€ 1.097.444	€ 1.094.200	€ 1.097.577
Totaal overige passiva	€ 3.232.298	€ 3.338.894	€ 3.178.394	€ 3.141.273	€ 2.637.885	€ 2.696.051
Totaal Passiva	€ 8.919.539	€ 8.968.295	€ 8.703.428	€ 8.563.973	€ 8.076.381	€ 8.147.980

De ontwikkeling van de materiële vaste activa (lesmethoden, computers, meubilair etc.) is afhankelijk van de investeringen en de afschrijvingen. Er wordt vanwege de investeringen in ICT en inventaris meer geïnvesteerd dan afgeschreven, daarom stijgt de waarde van de aanwezige activa. De vorderingen worden verondersteld te variëren met de baten. Een belangrijke post hierin is de vordering per 31-12 op het ministerie.

Bij de passiva wordt het eigen vermogen beïnvloed door het jaarlijkse exploitatieresultaat. Zichtbaar is dat het eigen vermogen toeneemt door begrote positieve resultaten en afneemt door begrote negatieve resultaten. De voorzieningen worden jaarlijks verhoogd met de dotatie. De jaarlijkse uitgaven worden weer in mindering gebracht op de voorziening. De schommelingen in de voorzieningen worden voornamelijk veroorzaakt door de onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening. De omvang van de voorzieningen kan dus (afhankelijk van de omvang van het groot onderhoud) sterk wisselen, terwijl de exploitatie door de (vrijwel) gelijkblijvende dotatie niet sterk wijzigt.

De kortlopende schulden zijn afhankelijk verondersteld van de ontwikkeling van de lasten. Een belangrijke post hierin is de schuld per 31-12 aan de belastingdienst, de pensioenmaatschappij en de rechten van de medewerkers op vakantiegeld.

Voor de komende jaren geldt onderstaand kasstroomoverzicht:

Kasstroom	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Kasstroom uit bedrijfsoperaties					
- Resultaat voor financiële baten en lasten	- € 77.840	- € 124.367	- € 122.334	- € 4.204	- € 6.567
- Aanpassingen voor					
- - afschrijvingen	€ 277.611	€ 271.189	€ 273.023	€ 272.790	€ 258.816
- - mutaties voorzieningen	€ 157.000	- € 136.450	- € 33.987	- € 500.144	€ 54.789
- - overige mutaties EV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Veranderingen in vlottende middelen					
- - vorderingen	€ 7.191	€ 14.963	- € 2.388	- € 9.421	€ 2.422
- - kortlopende schulden	- € 50.404	- € 24.050	- € 3.134	- € 3.244	€ 3.377
Ontvangen interest	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Betaalde interest	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Buitengewoon resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 333.558	€ 21.285	€ 131.180	- € 224.223	€ 332.837
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
(Des)investeringsen immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
(Des)investeringsen materiële vaste activa	- € 703.642	- € 555.619	- € 285.983	- € 195.020	- € 147.500
(Des)investeringsen financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- € 703.642	- € 555.619	- € 285.983	- € 195.020	- € 147.500
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Mutatie langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen					
Beginstand liquide middelen	€ 7.309.227	€ 6.939.143	€ 6.404.809	€ 6.250.006	€ 5.830.763
Mutaties liquide middelen	- € 370.084	- € 534.334	- € 154.803	- € 419.243	€ 185.337
Eindstand liquide middelen	€ 6.939.143	€ 6.404.809	€ 6.250.006	€ 5.830.763	€ 6.016.100

7.6. Risicomanagement.

De belangrijkste risico's voor Stichting Op Kop hangen samen met de krimp. Vooral in de kernen met kleine scholen. De bekostiging daalt daarbij in een iets hoger tempo dan dat de lasten kunnen dalen. Leegstand en boventalligheid zijn de eerste gedachten die dan op komen. Mogelijk ook het aantal bekostigde groepen. Het aantal onderwijsniveaus in een groep neemt toe. Leerkrachten zullen aan meerdere groepen les moeten geven. Het effect van Passend Onderwijs met meer leerlingen met een leerling-specifiek ondersteuningsarrangement, zal hetzelfde complicerende effect voor de leerkrachten hebben. Met aanpassing van lesmethodes/ methodieken en versterking van pedagogische en didactische kwaliteiten kan hierin voorzien worden. Het strategisch beleidsplan met de subtitel "Het wordt anders" geeft aan dat er nog meer verandering aan zit te komen. Risicomanagement is in een kleine organisatie als Stichting Op Kop geen specifiek beleidsterrein, maar is geïntegreerd in de algemene bedrijfsvoering. Van tijd tot tijd wordt een algemene risicoanalyse uitgevoerd door de controller. Deze doet verslag in de periodieke managementrapportages. De uit de analyse voortkomende belangrijkste aandachtspunten worden opgenomen in het beleid waar ze betrekking op hebben. In het jaarplan wordt middels een risicoparagraaf aangegeven welke risico's worden gezien en op welke wijze daarmee om wordt gegaan. In het jaarverslag worden op de beleidsterreinen de resultaten gemeld en geëvalueerd. Deze systematiek voldoet tot dusver prima.

Als risico's leiden tot calamiteiten dan beschikt Stichting Op Kop over een ruim weerstandsvermogen om de gevolgen op te vangen. Maar waar calamiteiten voorkomen kunnen worden, heeft dat de voorkeur.

Bijlagen:

Bijlage 1: Algemene gegevens, scholen en stafbureau

Brinnr	Naam	Adres	Plaats
03FU	OBS Aremborg	Julianastraat 2	Zwartsluis
09EV	OBS De Slinge	't Slingerland 12	Oldemarkt
10TB	OBS Burg. de Ruiterschool	Vijverpark 89	Kuinre
11TC	BS de Lepelaar	Julianaweg 78	Scheerwolde
12MU	OBS De Voorpoort	Groenestraat 36	Vollenhove
12XY	OBS De Driesprong	M. Gerritsweg 5	Eesveen
13GN	OBS De Noorderschool	De Wilgen 16	Giethoorn
13LO	OBS Zuiderbasisschool	Binnenpad 56	Giethoorn
13OF	OBS School B voor Daltononderwijs	Mr. Zigher ter Steghestraat 1	Steenwijk
13QG	OBS De Rolpaal	Groenestraat 32	Blokszijl
13VY	OBS Emmaschool	W.v. Engenstraat 75	Steenwijk
13ZM	OBS Beatrixschool	Middenweg 4	Steenwijk
14CW	OBS Woldschool	H. Campweg 1	Steenwijkerwold
14FP	OBS Gen. van den Boschschool	Paaslorigel 1	Willemsoord
14IK	OBS de Samensprong	Gasthuislaan 86	Steenwijk
18EO	OBS De Vogelaar	Tureluur 2	Genemuiden
18LN	OBS De Toermalijn	Prinsenstraat 22a	Hasselt
18LN	OBS Genne (nevenvestiging De Toermalijn)	Glinthuisweg 19	Genne (Hasselt)
19RN	SBO Burg. Voetelinkschool (tot 1.8.2018)	De Vesting 15	Steenwijk

Algemeen

Stichting Op Kop

Bezoekadres:

Kulturhus De Eendracht
Eendrachtsplein 1
8355 DL Giethoorn
Telefoon: 0521-362520
Website: www.stichtingopkop.nl
Twitter: @StichtingOpKop

Postadres:

Postbus 2225
8355ZJ Giethoorn

Bijlage 2: Samenstelling RvT, directeur-bestuurder, dagelijks bestuur GMR

Informatie over de leden van de Raad van Toezicht in 2018

Naam	Leeftijd	Functie	Commissie	Benoemd	Termijn	Vergoeding
mevr. L. Gerner	48	Voorzitter	remuneratie	1-2-2015	1e	€ 4.500,00
de heer T. Markink	55	Lid	remuneratie	1-2-2015	1e	€ 3.000,00
de heer A. Dul	50	Lid	audit	1-2-2017	1e	€ 3.000,00
mevr. M. Norder	35	Lid	audit	1-2-2017	1e	€ 3.000,00
mevr. E. Hafkamp	51	Vicevoorzitter		1-8-2017	1e	€ 3.000,00

Management Stichting Op Kop

Directeur-bestuurder: dhr. A.R. Boon

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad per 31 december 2018

Voorzitter (ouder): mevr. K. Webster

Secretaris (medewerker): mevr. E. ter Heide

Bijlage 3: Doelen strategisch beleidsplan 2015/2019

1. Scholen onderscheiden zich van andere scholen in hun omgeving en blijven zich ontwikkelen.
Wanneer zijn we succesvol:
Scholen hebben hun positionering in het schoolplan beschreven. Ze hebben ouders/MR en team bij het proces betrokken. De acties om tot de gewenste positionering te komen, staan in het schooljaarplan beschreven. In de communicatie van de school, met name de website, komt de positionering duidelijk tot uiting.
2. Stichting Op Kop zoekt samenwerking met andere schoolbesturen en streeft naar Samenwerkingsscholen in de kleine kernen waarbij het thema "Ik ben welkom" het uitgangspunt is.
Wanneer zijn we succesvol:
In de kleine kernen staat één school, namelijk een samenwerkingsschool. In die samenwerkingsschool wordt aandacht besteed aan alle geloofsovertuigingen. In de schoolplannen wordt dat zichtbaar. Aan elke school is een identiteitscommissie verbonden die bestaat uit ouders en leerkrachten.
3. Ontwikkeling van talenten van de personeelsleden van Stichting Op Kop wordt gestimuleerd en medewerkers worden op de juiste plek ingezet.
Wanneer zijn we succesvol:
Aan de hand van een 'teamfoto' brengen de directeuren de talenten van leerkrachten in beeld. Uit het school(jaar)plan blijkt welke acties daaruit voortvloeien. 25% van de leerkrachten heeft een (gecertificeerde) post-hbo- of masteropleiding met goed gevolg afgelegd.
4. Leerkrachten denken in mogelijkheden en stimuleren bij leerlingen een onderzoekende en innovatieve houding.
Wanneer zijn we succesvol:
Onze scholen zijn ondernemende en innovatieve scholen. Dat blijkt uit de kernwaarden en de omschrijving daarvan door de afzonderlijke scholen. In de beleidsperiode worden de gevolgen van de kernwaarden tweemaal geëvalueerd met MR en ouders.
5. Leerkrachten hebben een kritische en pro-actieve houding en evalueren continue het onderwijsproces om hun eigen handelen centraal te stellen.
Wanneer zijn we succesvol:
Minimaal eenmaal per jaar bezoeken leerkrachten de les van een collega. De evaluatie van de les gebeurt op basis van een kijkwijzer die door iedere school ontwikkeld wordt. Uit de schooljaarplannen blijkt dat de collegiale visitaties eenmaal per jaar in een themabijeenkomst geëvalueerd worden.
6. De overgang naar gepersonaliseerd onderwijs wordt in gang gezet.
Wanneer zijn we succesvol:
40% van de scholen biedt gepersonaliseerd onderwijs aan. Dat blijkt uit de concepten die in het schoolplan beschreven zijn.
7. Op financieel gebied zijn de keuzes in eerste instantie gericht op het primaire proces. Basisformatie, leermiddelen, en scholing van leerkrachten zijn hierbij de belangrijkste items.
Wanneer zijn we succesvol:
Dat blijkt uit de (school)begrotingen.

Bijlage 4 Verslag externe vertrouwenspersoon



JAARVERSLAG EXTERN VERTROUWENSPERSONEN (EVP) IJSSELGROEP

Ongewenste omgangsvormen, het kan overal voorkomen. Zo kan het ook gebeuren dat binnen een school of het schoolbestuur er klachten en/of zorgen ontstaan rondom situaties van niet gewenst gedrag.

Deze kunnen van inhoud variëren tussen communicatie, pesten, agressie, discriminatie, intimidatie tot seksuele intimidatie, maar ook klachten of vermoedens van een zedendelict door een medewerker jegens een minderjarig leerling, bijvoorbeeld verkrachting, ontucht of grooming komen voor.

Als vertrouwenspersoon kan ik door betrokkenen benaderd worden om hen bij te staan. In deze rol vervul ik een aantal hoofdtaken nl.: opvang, ondersteuning en begeleiding van een klager. In de praktijk betekent dat, dat ik luister naar betrokkene, werk aan het opbouwen van een vertrouwelijke relatie en kom tot een goede definitie van de klacht/zorg om daarna samen mogelijke stappen te onderzoeken. Tevens fungeer ik als achterwacht voor de schoolcontactpersonen. Zij kunnen altijd contact opnemen om te “sparren” rondom zaken die bij hen als schoolcontactpersoon spelen.

Wanneer er trends te zien zijn of opvallende zaken naar voren komen zal ik als extern vertrouwenspersoon aanbevelingen doen richting een directeur of het bestuur.

In 2018 was ik voor het eerst de externe vertrouwenspersoon voor Stichting Op Kop als opvolger van Melle van de Hoek. In dit jaar is er binnen de Stichting weinig contact geweest met mij als extern vertrouwenspersoon. Er heeft zich één persoon gemeld met een klacht rondom de veiligheid in de groep.

Het is opvallend dat er vanuit de schoolcontactpersonen geen contact is geweest met de externe vertrouwenspersoon. Dit kan verschillende betekenissen hebben van een open, professionele communicatie binnen de scholen waar aanspreken op gedrag een belangrijke functie heeft tot onbekendheid van de mogelijkheden die het bestuur biedt.

De rol van schoolcontactpersoon is een belangrijke. In dat kader zou ik willen adviseren om deze personen goed te positioneren. Scholing van nieuwe schoolcontactpersonen is essentieel om een duidelijk beeld van de rol te krijgen. Ook een jaarlijkse bijeenkomst van alle schoolcontactpersonen om informatie te delen en casussen te bespreken in plaats van 2-jaarlijks kan deze rol levend houden.

In het kader van schoolveiligheid is het van belang een actieve rol van alle medewerkers te stimuleren om elkaar op ongewenst gedrag aan te spreken. Hier kan een gedragscode ondersteunend in werken. Een gedragscode die de normen en waarden van de Stichting Op Kop duidelijk weergeeft, zonder dat het een spontaan omgaan van alle betrokkenen in de weg staat. Het kan het overwegen waard zijn om op bestuursniveau zo'n document op te stellen.

Aard v/d klacht	Verloop/afdoening	Aantal geïnvesteerde uren
Veiligheid	Vertrouwensgesprek met melder over veiligheid op school en de opties met elkaar besproken.	1,25

Apeldoorn, januari 2019

Yvonne Kamsma

Bijlage 5: Eindresultaten

2018 Eindtoets Stichting Op Kop

In onderstaande tabel zijn de resultaten op de eindtoets 2018 per school te lezen. Scholen kunnen voor de verplichte eindtoets kiezen uit de Centrale Eindtoets (CE) van de overheid, of een andere eindtoets die de minister heeft toegelaten. Door 55,56% van de scholen is de CE als toetsingsinstrument gebruikt, 33,33% zette de IEP-eindtoets in en 11,11% gebruikte de toets van Route 8 (R8).

Naast de gemiddelde score op de eindtoets is de ondergrens te lezen. Deze ondergrenzen houden rekening met de leerlingpopulatie op de basisschool (percentage gewogen leerlingen). Als de gemiddelde schoolscore op of boven de ondergrens ligt zijn de resultaten in dat schooljaar voldoende.

Uit de tabel is op te maken dat School B en OBS De Samensprong gemiddeld onvoldoende scoren. Indien een school de laatste drie schooljaren achtereenvolgens onvoldoende scoort is het oordeel van de inspectie onvoldoende. Dit is niet het geval voor School B en OBS De Samensprong. Zij scoorden voldoende op de eindtoets 2017.

Naam school	Brin	Toets	Ruwe score	Ondergrens
OBS Aremborg	03FU	CE	538,1	533,5
OBS De Slinge	09EV	CE	538,9	534,5
OBS Burg. de Ruiterschool	10TB	CE	537,1	534,8
BS Lepelaar	11TC	CE	535,8	535,2
OBS De Voorpoort	12MU	IEP	80,8	78,5
OBS De Driesprong	12XY	R8	208,2	202,1
OBS De Noorderschool	13GN	CE	540,1	534,3
OBS Zuiderbasisschool	13LO	CE	537,7	534,8
OBS Rolpaal	13QG	R8	213	206
OBS School B	13OF	CE	532,8	535,2
OBS Emmaschool	13VY	IEP	81,3	76,6
OBS Beatrixschool	13ZM	IEP	80,4	78,5
OBS Woldschool	14CW	CE	539	531,5
OBS Gen. van den Boschschool	14FP	CE	535,2	534,6
OBS Samensprong	14IK	CE	526,7	530,7
OBS De Vogelaar	18EO	IEP	77,3	75,2
OBS De Toermalijn	18LN	IEP	82,6	78,3
OBS Genne	18LN	IEP	82	80

Bijlage 6: Definities kengetallen

Financieel

Liquiditeit	Kortlopende vorderingen plus liquide middelen gedeeld door de kortlopende schulden
Solvabiliteit	Eigen vermogen plus voorzieningen gedeeld door het balanstotaal
Weerstandsvermogen	Eigen vermogen gedeeld door de totale baten (excl. rentebaten)
Rentabiliteit	Exploitatieresultaat ten opzichte van de totale baten (excl. rentebaten)
Kapitalisatiefactor	Balanstotaal (minus boekwaarde gebouwen) gedeeld door totale baten (incl. rentebaten). Dit kengetal wordt niet meer als vereiste gesteld door het ministerie en wordt daarom niet meer opgenomen.

Verzuim

Ziekteverzuim	Gemiddelde factor ziekteverlof gedeeld door gemiddelde netto factor (zwangerschapsverlof is geen ziekteverlof)
---------------	--

Bijlage 7 Jaarrekening

Stg. Op Kop, stg. voor
Openbaar Primair Onderwijs in
de gem Steenwijkerland en
Zwartewaterland

Financieel jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	42
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2018	43
Staat van baten en lasten over 2018	45
Kasstroomoverzicht	46
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	47
Grondslagen	47
Toelichting op de balans per 31 december 2018	49
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	52
Gebeurtenissen na balansdatum	52
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	53
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	54
Overzicht verbonden partijen	56
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	57
Bestemming van het resultaat	59
Gegevens over de rechtspersoon	60
Overige gegevens	
Controleverklaring	61

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	2%	3%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	6,86	6,42
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	63,8%	64,5%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	86,8%	85,9%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	36,5%	35,5%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	1.741	1.850
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	133,04	139,33
<u>Personeelskosten per FTE</u>	78.090	73.541

A.1.1 Balans per 31 december 2018

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2018	31 december 2017
1.2	Materiële vaste activa	861.223	791.162
	Totaal vaste activa	861.223	791.162
1.5	Vorderingen	749.089	738.476
1.7	Liquide middelen	7.309.227	6.950.706
	Totaal vlottende activa	8.058.316	7.689.182
	Totaal activa	8.919.539	8.480.345

2.	Passiva	31 december 2018	31 december 2017
2.1	Eigen vermogen	5.687.241	5.473.200
2.2	Voorzieningen	2.057.266	1.810.365
2.4	Kortlopende schulden	1.175.031	1.196.780
Totaal passiva		8.919.539	8.480.345

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2018

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.	Baten			
3.1	Rijksbijdrage OCW	12.683.466	12.083.283	12.714.874
3.2	Overige overheidsbijdragen	80.456	39.417	88.802
3.5	Overige baten	452.893	225.488	377.634
	Totaal baten	13.216.816	12.348.189	13.181.309
4.	Lasten			
4.1	Personeelslasten	10.389.038	9.740.187	10.246.406
4.2	Afschrijvingen	292.392	284.571	287.781
4.3	Huisvestingslasten	1.231.330	1.237.657	1.171.264
4.4	Overige lasten	1.103.675	1.120.138	1.090.124
	Totaal lasten	13.016.435	12.382.553	12.795.575
	Saldo baten en lasten	200.381	34.365-	385.734
5	Financiële baten en lasten	13.660	30.000	20.317
	Netto resultaat	214.041	4.365-	406.051

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	200.381	385.734
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	259.504	287.781
- Mutaties voorzieningen	246.902	267.519
- Overige mutaties EV	-	66.427-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	10.613-	7.564
- Kortlopende schulden	21.749-	64.643-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	674.425	817.529
Ontvangen interest	13.660	20.317
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	688.085	837.845
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	361.495-	114.240-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	361.495-	114.240-
Mutatie liquide middelen	326.590	723.605
Beginstand liquide middelen	6.950.706	6.227.101
Mutatie liquide middelen	326.590	723.605
Eindstand liquide middelen	<u>7.277.297</u>	<u>6.950.706</u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stg. Op Kop, stg. voor Openbaar Primair Onderwijs in de gem Steenwijkerland en Zwartewaterland bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Per 1 augustus 2018 is de school 19RN SBO Burg. Voetelingschool overgegaan naar een nieuwe Stichting: Stichting Samenlevingsscholen. Per deze datum maakt de school dus geen onderdeel meer uit van Stichting Op Kop. De boekwaarde van de activa die over is gegaan, is om niet verstrekt aan Stichting Samenlevingsscholen. Hierdoor is € 64.813 aan boekverlies gerealiseerd. Accrete heeft dit voor € 31.926 gecompenseerd. Per saldo een negatief effect van € 32.887, welke als last in 2018 is verwerkt.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 20% en 25% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 13% van de aanschafwaarde
- Overige vaste bedrijfsmiddelen 20% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten. Dit betreft een publieke reserve.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaot is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarissstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanung van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalisatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 103,8% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018				Aanschaf- waarde per 31 december 2018	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018
				Investeringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	4.259.328	3.731.340-	527.987	343.161	222.934-	183.917-	197.170	4.379.555	3.750.012-	629.542
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	2.488.769	2.225.594-	263.175	51.221	114.929-	75.587-	107.806	2.425.061	2.193.381-	231.680
Materiële vaste activa	6.748.097	5.956.935-	791.162	394.382	337.864-	259.504-	304.976	6.804.616	5.943.393-	861.223

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijssleerpakket en overige investeringen.

De desinvesteringen hebben deels betrekking op de boekwaarde van de activa van de school 19RN SBO Burg. Voetelinkschool die over is gegaan naar de Stichting Samenlevingsscholen. Hierdoor is € 64.813 aan boekverlies gerealiseerd. Accrete heeft dit voor € 31.926 gecompenseerd.

Per saldo een negatief effect van € 32.887, welke als last in 2018 is verwerkt.

1.5 Vorderingen

		31 december 2018	31 december 2017
1.5.1	Debiteuren	39.354	19.042
1.5.2	Vorderingen OCW	522.871	595.339
	De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6	Overige overheden	-	11.846
1.5.7	Overige vorderingen	20.700	15.900
	<i>Overige overlopende activa</i>	152.993	64.329
	<i>Vervangingsfonds</i>	16.578	21.964
	<i>Kruisposten</i>	3.407-	10.055
1.5.8	Overlopende activa	166.164	96.348
	Totaal Vorderingen	749.089	738.475

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

		31 december 2018	31 december 2017
1.7.1	Kasmiddelen	13	51
1.7.2	Banken	7.308.968	6.950.202
1.7.4	Overig	247	453
		7.309.227	6.950.706

2.1 Eigen vermogen

		Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018
			Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1	Algemene reserve	5.456.700	217.846	-	5.674.547
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	16.500	3.806-	-	12.694
		5.473.200	214.040	-	5.687.241

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

2.2 Voorzieningen

		Mutaties 2018						
		Boekwaarde per 31 december 2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde per 31 december 2018	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
2.2.1	Personeel	136.516	-	8.682-	-	127.834	10.209	117.625
	<i>Jubilea</i>	<i>136.516</i>	-	<i>8.682-</i>	-	<i>127.834</i>	<i>10.209</i>	<i>117.625</i>
2.2.3	Overige voorzieningen	1.673.849	368.000	112.416-	-	1.929.432	255.636	1.673.796
	<i>Onderhoud</i>	<i>1.673.849</i>	<i>368.000</i>	<i>112.416-</i>	-	<i>1.929.432</i>	<i>255.636</i>	<i>1.673.796</i>
		1.810.365	368.000	121.098-	-	2.057.266	265.845	1.791.421

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2018	31 december 2017
2.4.3	Crediteuren	127.151	164.366
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	<i>344.990</i>	<i>338.048</i>
2.4.7.2	<i>Omzetbelasting</i>	<i>899</i>	<i>1.569</i>
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	<i>58.467</i>	<i>47.399</i>
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	404.356	387.016
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	108.318	114.559
2.4.9	Overige kortlopende schulden	82.502	40.661
2.4.10.4	<i>Vooruitontvangen termijnen OCW niet geoormerkt</i>	<i>-</i>	<i>28.270</i>
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	<i>295.229</i>	<i>299.342</i>
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	<i>73.809</i>	<i>48.618</i>
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva mbt subsidie Gemeente</i>	<i>63.023</i>	<i>88.088</i>
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	<i>20.644</i>	<i>25.859</i>
2.4.10	Totaal overlopende passiva	452.704	490.177
Totaal kortlopende schulden		1.175.031	1.196.780

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onderwijsbureau

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Huurovereenkomst

Dit betreft een huurovereenkomst voor kantoorruimte in de multifunctionele accommodatie "Kulturhus De Eendracht" te Giethoorn. Hierin is het stafbureau van Stichting Op Kop gehuisvest. Hiervoor is een huurverplichting aangegaan voor de periode van 3 jaar, ingaande op 1 februari 2012 en lopend tot en met 31 januari 2015. Hierna wordt de overeenkomst steeds stilzwijgend met één jaar verlengd. Het contract kan door beide partijen worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van minimaal zes maanden. Het huurbedrag voor 2018 bedroeg € 26.325 incl. BTW.

Schoonmaak

Op 5 april 2012 is een contract afgesloten met GOM Schoonhouden BV voor het schoonmaken en glasbewassing van de scholen. Het contract is ingegaan op 1 januari 2012 voor de duur van 1 jaar, waarna het contract steeds met één jaar kan worden verlengd. Opzeggen van de overeenkomst is door beide partijen mogelijk met inachtneming van een opzegtermijn van minimaal zes maanden. Het bedrag voor schoonmaak in het kader van dit contract bedroeg in 2018 € 284.095 incl. BTW.

Reproductiekosten

De totale reproductiekosten bedragen € 36.000 per jaar. Per 1 januari 2018 is er een contract met Kyocera afgesloten. Deze heeft een looptijd van 60 maanden tot aan 1 januari 2023. De totale reproductiekosten van € 36.000 zullen niet alleen van Kyocera zijn.

Fiscale eenheid Stichting Op Kop en Stichting Kinderopvang Op Kop voor de omzetbelasting

Stichting Op Kop vormt samen met Stichting Kinderopvang Op Kop een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De stichting is mede verantwoordelijk voor het voldoen van de omzetbelasting voor de fiscale eenheid als geheel.

Energiekosten

Per 1 januari 2017 is er een contract met Fenor Energie afgesloten. Deze heeft een looptijd van 36 maanden tot aan 31 december 2019. Het bedrag voor energie in het kader van dit contract bedroeg in 2018 € 200.750, incl. BTW.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de
subsidiebeschikking:

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2018	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
N.v.t.			-	-		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-18
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Stand ultimo 2018
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	11.559.323	11.076.650	11.507.225
3.1.2.2	Niet geoormerkte subsidies	497.883	416.154	536.857
	Totaal rijksbijdragen via OCW	12.057.206	11.492.804	12.044.081
3.1.3	Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	626.260	590.479	670.792
	Totaal rijksbijdragen	12.683.466	12.083.283	12.714.874

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	72.327	30.057	68.571
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	8.129	9.360	20.231
		80.456	39.417	88.802

3.5 Overige baten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.5.1	Verhuur	69.801	19.000	38.727
3.5.2	Detachering personeel	80.164	30.354	68.455
3.5.5	Ouderbijdragen	62.452	71.580	73.967
3.5.6	Overig	240.476	104.554	196.485
		452.893	225.488	377.634

4.1 Personele lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	7.237.099	6.823.021	7.161.145
4.1.1.2	Sociale lasten	1.702.912	1.605.478	1.557.203
4.1.1.3	Pensioenlasten	996.844	939.809	1.014.826
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	9.936.854	9.368.308	9.733.174
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	2.616-	22.000	20.341
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	324.560	203.031	399.534
4.1.2.3	Overig	272.772	287.966	212.769
4.1.2.4	Scholing/opleiding	227.965	259.838	168.416
4.1.2	Overige personele lasten	822.680	772.835	801.060
4.1.3	Af: Uitkeringen	370.496-	400.956-	287.828-
		10.389.038	9.740.187	10.246.406

Realisatie 2018	Realisatie 2017
--------------------	--------------------

Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging) 133 139

4.2 Afschrijvingen

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	183.917	203.485	177.474
4.2.2.3	Overige materiële vaste activa	9.693	9.768	12.006
4.2.2.4	Onderwijsleerpakket	65.893	71.319	74.785
		259.504	284.571	264.264
	Boekresultaat desinvesteringen	32.888		23.517
		292.392	284.571	287.781

4.3 Huisvestingslasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.3.1	Huur	26.376	25.000	24.506
4.3.3	Onderhoud	149.864	126.854	104.931
4.3.4	Water en energie	200.397	246.000	180.129
4.3.5	Schoonmaakkosten	324.772	340.000	330.994
4.3.6	Heffingen	21.631	19.000	20.167
4.3.7	Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	368.000	344.000	368.000
4.3.8	Overige huisvestingslasten	140.289	136.803	142.538
		1.231.330	1.237.657	1.171.264

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	510.346	509.935	533.877
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	8.739	8.525	13.770
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	286.777	254.035	283.645
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	295.516	262.560	297.415
4.4.4	Overig	297.813	347.643	258.832
		1.103.675	1.120.138	1.090.124

Uitsplitsing

4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	11.802		12.451
4.4.1.4	Honorarium andere niet-controledienst	-		1.150
	Accountantslasten	11.802		13.601

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
5.1	Rentebaten	13.660	30.000	20.317
		13.660	30.000	20.317

A.1.7 Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit	Eigen vermogen 31 december 2018	Exploitatie-saldo 2018	Omzet 2018	Verklaring art.2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee	Deelnemingspercentage
Stichting Kinderopvang Op Kop	Stichting	Gemeente Steenwijkerland	4	€ 121.613	€ 19.232	€ 352.964	Nee	Nee	100%
Gezien het geringe aandeel van het balanstotaal van Stichting Kinderopvang Op Kop in het geconsolideerde balanstotaal, is er geen consolidatieplicht.									
Samenwerkingsverband PO 2203 Hoogeveen-Steenwijk-Meppel	Stichting	Gemeente Hoogeveen	4						
Samenwerkingsverband 2305 PO	Stichting	Gemeente Zwolle	4						
Stichting Samenlevingsscholen	Stichting	Gemeente Steenwijkerland	4						

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stg. Op Kop, stg. voor Openbaar Primair Onderwijs in de gem Steenwijkerland en Zwartewaterland van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling C van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2018 een bezoldigingsmaximum van € 133.000.

Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen in €)

Naam	A.R. Boon
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12
Omvang dienstverband in FTE	0,9
Dienstbetrekking j/n	j
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	76.980
Beloningen betaalbaar op termijn	12.476
Subtotaal	89.456
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	119.700
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Totaal bezoldiging	89.456
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling 2017	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2017 in FTE	0,9
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.549
Beloningen betaalbaar op termijn	12.032
Subtotaal	86.581
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	116.100
Totaal bezoldiging 2017	86.581

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)

Naam	L. Gerner-Fransen	A.B.M. Markink	M.A. Norder	A. Dul	G.A.M. Hafkamp
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.547	3.049	3.053	3.031	3.027
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Subtotaal	4.547	3.049	3.053	3.031	3.027
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	19.950	13.300	13.300	13.300	13.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	4.547	3.049	3.053	3.031	3.027
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017					
Aanvang en einde functievervulling 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/2-31/12	1/2-31/12	1/8-31/12
Totale bezoldiging 2017	4.533	3.046	2.778	2.762	1.256
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	18.803	12.900	11.804	11.804	5.407

In de beloning plus belastbare onkostenvergoeding 2018 van L. Gerner-Fransen en A. Dul zit € 19, respectievelijk € 4 reiskostenvergoeding boven de 19 cent per kilometer die nog betrekking hebben op 2017.

2. UITKERINGEN WEGENS BEÏNDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSTBETREKKING (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen voldaan wegens beëindiging van het dienstverband aan topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 217.846 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- € 3.806- wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Directeur:

- A.R. Boon

Toeziçthouder:

- L. Gerner-Fransen
- A. Dul
- M.A. Norder
- G.A.M. Hafkamp
- W. Queens

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41816
Naam instelling	Stg. Op Kop, stg. voor Openbaar Primair Onderwijs in de gem Steenwijkerland en Zwartewaterland
KvK-nummer	08178256
Statutaire zetel	Gemeente Steenwijkerland
Adres	Eendrachtsplein 1
Postadres	Postbus 2225
Postcode	8355 ZJ
Plaats	Giethoorn
Telefoon	0521-362520
E-mailadres	info@stichtingopkop.nl
Website	www.stichtingopkop.nl
Contactpersoon	Dhr. A.R. Boon
Telefoon	0521-362520
E-mailadres	info@stichtingopkop.nl

BRIN-nummers	03FU	OBS Aremberg
	09EV	OBS De Slinge
	10TB	OBS Burg. De Ruiterschool
	11TC	OSB De Lepelaar
	12MU	OBS De Voorpoort
	12XY	OSB De Driesprong
	13GN	OBS De Noorderbasisschool
	13LO	OBS Zuiderbasisschool
	13OF	OBS School B voor Daltononderwijs
	13QG	OBS De Rolpaal
	13VY	OBS Emmaschool
	13ZM	OBS Beatrixschool
	14CW	OBS Woldschool
	14FP	OBS Gen. van den Boschschool
	14IK	OBS De Samensprong
	18EO	OBS De Vogelaar
	18LN	OBS De Toermalijn
	19RN	SBO Burg. Voetelinkschool (tot 31-07-2018)

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Op Kop, stichting voor Openbaar Primair Onderwijs in de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Op Kop, stichting voor Openbaar Primair Onderwijs in de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland te gemeente Steenwijkerland gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Op Kop, stichting voor Openbaar Primair Onderwijs in de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Op Kop, stichting voor Openbaar Primair Onderwijs in de gemeenten Steenwijkerland en Zwartewaterland, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 3 juni 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA